Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 225 (1975) ♦ Вівторок, 24 листопада 1998 року ♦ Ціна договірна

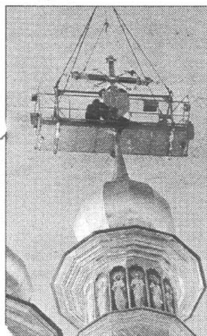

Благородна справа — відроджувати храми

Минулої суботи, в день святого Архістратига Михаїла, покровителя Києва, відбулося закладання символічної капсули на території Успенського собору Києво-Печерської лаври та встановлення головного 240-кілограмового хреста, покритого сусальним золотом, на куполі Михайлівського Золотоверхого собору. За планами будівельників, відновлення всього ансамблю собору завершиться до 2000 року.

У церемоніях взяли участь Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко і голова Київської міськдержадміністрації Олександр Омельченко. За словами Леоніда Кучми, з цієї миті розпочався новий етап практичної реалізації програми відродження історичних пам'яток. А відновлення соборів стане «пам'яткою хорошої ініціативи держави та церкви, підтримки благородної справи широкою громадськістю».

* * *

Президент України і Голова Верховної Ради також відвідали Калитянський свинокомплекс у Київській області. Вони ознайомилися з роботою комплексу, на якому лише за три минулі місяці поголів'я свиноматок збільшилося в декілька разів і досягло 1200. Л. Кучма і О. Ткаченко підтримали плани керівництва комплексу зі створення повного циклу виробництва, розпочинаючи з вирощування кормів.

24 листопада

✔ Національне свято Демократичної Республіки Конго — День революції

✔ 1934 року помер Михайло Грушевський — видатний історик та політик

✔ 1871 року народився поет Микола Вороний

✔ 1632 року народився славетний філософ Б. Спіноза

✔ 1918 року почалась облога Львова, що перебував у руках польських військ, українськими загонами.

Офіційно

Контроль ми погіршили

Ми не погіршили правове поле, а лише систему контролю за дотриманням правових норм, заявив Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко на зустрічі із головою та суддями Верховного суду України. Зустріч, у якій взяли участь заступники Голови ВР Адам Мартинюк, Віктор Медведчук та голови профільних парламентських комітетів, відбулася в рамках опрацювання нової моделі співпраці усіх гілок влади.

(Закінчення на 3-й стор.).

Підсумок

Сесійний тиждень

17—20 листопада Верховна Рада розглянула ряд важливих законопроектів

З них прийнято у цілому:

✔ Закони «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати з 1 жовтня 1998 року»;

✔ про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності у Донецькій області;

✔ про списання та реструктуризацію заборгованості вуглевидобувних і вуглепереробних підприємств;

(Закінчення на 3-й стор.).

БІДНІСТЬ — НЕ ПОРОК, а велика незручність

Принаймні для держави. Вона, нарешті, визнала існування бідності на своїй території. Бідність — явище соціально-економічне. Однак в устах чиновників, що відповідають за добробут народу, це поняття перетворюється на філософську категорію.

Пригадую анекдот. Революція. Панночка, онука декабриста, запитує свою служницю:

— Чого хочуть більшовики?

— Хочуть, щоб не було багатих, — відповідає та.

— Дивно, мій дід усе життя боровся за те, щоб не було бідних...

(Закінчення на 15-й стор.).

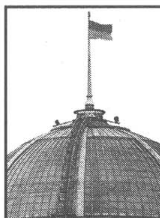

Держава і право

5-12

Теплом сердець будинки не зігрієш

14

У номер

«Алексін» під надійною охороною

Двічі на рік — у травні і листопаді — відбувається ротація 240-го окремого спеціального батальйону Збройних сил України, який входить до Сил Стабілізації НАТО у Боснії і Герцеговині.

З 17 по 24 листопада трьома рейсами літаків Іл-76 ВПС України до аеропорту Мостар прибудуть 400 військовиків. Вони змінять своїх попередників, які з честю виконали миротворчу місію.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

P.S.

○ Понад тисячу вчителів 36 загальноосвітніх шкіл Криму, Тернопільської та Кіровоградської областей страйкують, вимагаючи сплатити борги із заробітної плати.

○ В Криму за хабарі заарештовано одного з керівників рибоохоронної інспекції.

○ 12 житлових будинків підтоплено, частину автошляхів розмито внаслідок підвищення рівня води в дельті Дунаю поблизу Вилкова Одеської області.

Передплата-99

«Голос України» проводить серед своїх передплатників розіграш «Лотереї «ГУ»-99». Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на рік або півроку, треба надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Лотерея «ГУ»-99». Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

49. Путильській фабриці з переробки вовни (директор Дмитро Ославський) — ліжник гуцульський декоративний та дві накидки для крісел.

50. Чернівецькому державно-комунальному підприємству «Чернівціводоканал» (начальник Олександр Шумейко) — телефонний апарат.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї.

Спробуй і виграй!

У номер

✔ Київ

Збирати не податки, а думки

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко запропонував низку заходів щодо боротьби з організованою злочинністю. Виступаючи на розширеному засіданні Координаційної ради з боротьби з організованою злочинністю і корупцією при Президентові України, голова парламенту підкреслив, що треба думати над тим, як вивести економіку з тіні. Олександр Ткаченко заявив також про необхідність захистити підприємця від державних чиновників, для цього, зокрема, треба скоротити кількість перевірок. Урядові, на його думку, слід зосередити увагу не на збиранні податків, а на організації виробництва.

Глава парламенту назвав «надзвичайно важливим» належне і своєчасне забезпечення оплати праці робітників правоохоронних органів і визнав «справедливими» дорікання на адресу Верховної Ради щодо недостатньої правової бази для боротьби з організованою злочинністю та корупцією. Однак, за його словами, парламент «за своїм менталітетом, технічним і розумовим рівнем відповідає всім вимогам суспільства».

О. Ткаченко звернув увагу на той факт, що в Україні діє 19 силових структур, а це достатньо для ефективної боротьби зі злочинністю.

✔ Ужгород

У біді зігріє голубе паливо

У верховинське село Верхні Ворота Воловецького району на Закарпатті прийшло голубе паливо. Це вже четверте гірське село, газифіковане за сприяння народних депутатів Віктора Медведчука і Георгія Суркіса у своїх округах.

Річ у тім, що буквально в кількох десятках метрів від села пролягає траса міжнародного газопроводу «Уренгой—Помари—Ужгород», але роками голубе паливо для горян залишалося мрією. З такою несправедливістю Віктор Медведчук і Георгій Суркіс обіцяли покінчити.

Слова свого народні депутати дотримали. У дні лиха, яке спіткало Закарпаття, парламентарії з першого дня поруч зі своїми виборцями, а заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук за дорученням ВР координує роботи з ліквідації наслідків катастрофічної повені та організації допомоги потерпілим, що надходить з усіх областей України та від тисяч громадян.

✔ Київ

Крила підрізано неплатежами

Подальша робота зі створення військового транспортного літака на базі АН-70 затримується через заборгованість Росії перед Україною за проведення випробувальних польотів. Про це повідомив начальник першого територіального управління МЗС Олег Семенець. Він розповів, що питання співробітництва за проектом створення літака обговорювалися разом з іншими під час переговорів глав зовнішньополітичних відомств України та Росії, які проходили в Москві, повідомляє ДІНАУ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Олександр ТКАЧЕНКО:

«Сила рад — у підтримці народу»

31 жовтня у Полтаві на нараді голів сіл, селищ, міст, районних і обласних рад було вирішено утворити новий дорадчий орган при Голові Верховної Ради України — Координаційну раду з питань місцевого самоврядування

Чим відрізнятиметься ця рада новоутворення від багатьох подібних? Що можуть і чого не можуть зробити ради для своїх виборців? Які відносини між місцевими представницькими органами і парламентом держави сьогодні і якими вони мають бути завтра? На ці та інші запитання погодився відповісти Голова Верховної Ради України Олександр ТКАЧЕНКО.

— Як відомо, Олександре Миколайовичу, перша нарада з головами обласних рад відбулася у стінах Верховної Ради, друга — у Полтаві. Чому саме такий вибір?

— Вибрали Полтавщину не випадково. Ця область налічує 1760 тис. населення, посідає п'яте місце в державі за обсягом промислового виробництва, видобуває 24 відсотки нафти, 40 відсотків газу, друга з виробництва молока. Вона — один з чотирьох «донорів» держави. У Глобинському районі проводиться експеримент із запровадження єдиного фіксованого податку на землю. Тобто цей регіон, як дзеркало, відображає сучасні економічні реалії з усіма їх негараздами. Я глибоко переконаний, що керівникам держави, міністерств і відомств, народним депутатам треба частіше їздити до людей — у села, в колгоспи, на виробництво і вивчати життя таким, яким воно є насправді, а не таким, як здається з Києва.

— Такі наради, як полтавська, а також ваша ідея навчань-семінарів на базі підприємств, що успішно працюють, незважаючи на кризу (як АТ "Лубенський молочний комбінат", який ви відвідали), пов'язуються з підготовкою Національної програми відродження України?

— Звичайно. Бо Національна програма відродження України має дуже просту мету: селянам, робітникам, інженерам, інтелігенції дати роботу. Відродити те, що самі й розвалили за сім років. Ви не замислювалися, чому всі програми, які писались раніше, всі спроби вивести країну з кризи не вдались? Тому, що це був рух згори вниз. А зустрічного руху знизу вгору не було. Люди в селах, у містах не розуміли, нащо їм щось таке потрібно, і ніхто їм цього не пояснював.

— Ви гадаєте, що саме ради можуть узяти на себе організацію руху знизу вгору?

— Безумовно. Бо ради найбільше з усіх владних органів наближені до народу. Вони представляють народ, який за Конституцією є єдиним джерелом влади. Народний обранець — представник ради — є організатор виконання прийнятих нею рішень і, якщо хочете, вихователь своїх виборців. Ніхто краще за нього не знає, які в людей проблеми, чого люди хочуть від держави і що держава може для них зробити, чим допомогти...

— Чи настільки ради сьогодні сильні, щоб спиратися на них, як на представницьку вертикаль?

— Дуже сильні — це 230 тисяч депутатів і 11 тисяч голів рад. Це величезний потенціал. Те, що ради зараз у фінансовій скруті, що не вирішено проблеми місцевих бюджетів, комунальної власності, відносин з урядовою вертикаллю, не повинно впливати на їх активність, послаблювати авторитет. Бо сила рад — у підтримці народу. Рада тільки тоді буде сильною й авторитетною, коли люди все знатимуть, розумітимуть і підтримуватимуть її свідомо.

— Чим місцеві ради можуть допомогти Верховній Раді, ми з'ясували. А чим Верховна Рада може допомогти місцевим представницьким органам? Що об'єднує їх, крім слів «рада» і «депутат»?

— Об'єднує те, що депутати будь-якого рівня є представниками народу і виразниками його інтересів. І цей зв'язок сильніший за будь-яку штучну адміністративну вертикаль. А чим допомогти? У законі «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що Верховна Рада надає методичну допомогу органам місцевого самоврядування. На мій погляд, таке звужене тлумачення не відповідає високому призначенню Верховної Ради. Саме тому треба конкретизувати цю норму закону, зробити її дійовою й ефективною. Можливо, варто запланувати відповідний розділ у Програмі державної підтримки і розвитку місцевого самоврядування в Україні, підготовка якої передбачена постановою Верховної Ради від 3 червня 1997 року. Та й відносини між органами місцевого самоврядування і Комітетом Верховної Ради з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад треба зробити діловими, живими. Думаю, що в процесі удосконалення нинішнього закону «Про комітети Верховної Ради України» ми приділимо особливу увагу цій проблемі.

Тепер щодо практичної допомоги.

Життя вимагає налагодження чіткої системи навчання керівників та працівників апарату органів місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів. Саме тому разом з Академією державного управління при Президентові України вирішено вже в цьому році організувати навчання голів обласних і районних рад, міських голів в Інституті підвищення кваліфікації кадрів.

Крім того, плануємо створити робочі групи з народних депутатів України, фахівців апарату Верховної Ради, які візьмуть участь в організації такого ж навчання на місцях. А у Верховній Раді буде організовано стажування відповідальних працівників апарату обласних рад. Представників місцевих рад, як і раніше, будемо запрошувати на сесії Верховної Ради, на дні уряду, на наради і семінари. Будемо практикувати виїзні засідання комітетів Верховної Ради, які вивчатимуть роботу місцевих рад, надаватимуть їм методичну допомогу.

Думаю, треба якнайшвидше створити при Верховній Раді методичну раду, яка ефективно сприяла б місцевому самоврядуванню. Вона повинна тримати руку на пульсі актуальних проблем, аналізувати застосування місцевими радами чинного законодавства, своєчасно давати рекомендації і пропозиції.

— Коли вже мова зайшла про законодавство, то як ви оцінюєте норми Конституції та інших законів, які стосуються місцевого самоврядування та його реформи?

— Якщо казати про реформи, то, починаючи з 1992 року, Україна пережила принаймні три реформи виконавчої влади та місцевого самоврядування. Але ці реформи почасти нагадували боротьбу проти самої ідеї рад. Хоча заперечувати цю ідею — це просто виявляти незнання власної історії і неповагу до неї.

Нова Конституція України поставила, нарешті, крапку в цій безплідній, але тривалій дискусії.

Проте, аналізуючи перший досвід втілення Конституції, закону «Про місцеве самоврядування в Україні», ми стикаємося з багатьма недоречностями, штучними труднощами, з намаганням деяких територіальних громад відокремитися, порушити інфраструктуру, що складалася роками. А це додає головного болю обласним радам, які за Конституцією є органами самоврядування, що представляють інтереси територіальних громад сіл, селищ і міст.

Я думаю, що саме Верховна Рада, на яку Конституцією покладено важливі функції, пов'язані з державною підтримкою місцевого самоврядування, має виправити помилки, допущені на місцях, підказати, розібратися з недоліками чинного законодавства.

У цьому зв'язку вже прийнято спеціальну постанову. Відповідним комітетам Верховної Ради разом з Кабінетом міністрів доручено розробити і внести на розгляд парламенту проект програми державної підтримки становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні. Ставиться завдання переглянути відповідні конституційні положення, ліквідувавши двовладдя на регіональному рівні. Необхідність виправлення цієї помилки підтверджує саме життя.

— Але чи потрібно для цього створювати ще один дорадчий орган з місцевого самоврядування — Координаційну раду, тим більше, що подібних структур надто багато, а реальна користь від них незначна?

— Я згоден, що «няньок» більш ніж досить. Минулого року Президент України утворив Координаційну раду з питань місцевого самоврядування. Недавно Кабінет міністрів заснував міжвідомчу комісію з тих само питань. А ще діє Фонд сприяння місцевому самоврядуванню. Не кажу вже про різні асоціації, які створили самі місцеві органи влади. Це якраз той випадок, коли у семи няньок дитя недоглянуте. Адже всі ці ради, комісії, асоціації зайняті в основному підготовкою пропозицій щодо вдосконалення законодавчої бази, вивчають і узагальнюють досвід роботи.

— Вивчаємо, узагальнюємо, накопичуємо. А що далі?

— Координаційна рада має бути робочим органом, який розглядатиме проблеми функціонування місцевого господарства, забезпечення життєдіяльності територій, самостійності місцевих бюджетів, підготовки і перепідготовки кадрів. Це не буде черговий «дискусійний клуб» з питань місцевого самоврядування, що діє за принципом: поговорили, порадились і розійшлись. Принцип буде інший: порадились — і за роботу, до втілення задумів у життя.

Розмову вела Галина ЯКИМЕНКО.

Керівникам треба частіше зустрічатися з людьми

Сесійний тиждень

17—20 листопада Верховна Рада розглянула ряд важливих законопроектів

(Початок на 1-й стор.).

✔ про оподаткування прибутків підприємств;

✔ про списання заборгованості сільгосппідприємств та цукрових заводів.

✔ Відбулося подання проекту закону про держбюджет-99.

✔ Закон про столицю України — місто-герой Київ відправлено на підготовку до другого повторного читання.

✔ Верховна Рада ратифікувала угоди між урядом України та урядами Чехії, Білорусі і Росії про автомобільне сполучення.

Контроль ми погіршили

Судова система мусить у багатьох випадках працювати в правовому полі, яке часто спирається на закони 50—60-х років

(Початок на 1-й стор.)

Виступаючи перед присутніми, Олександр Миколайович зупинився, зокрема, на низці важливих питань законодавчого забезпечення діяльності та матеріально-фінансового утримання органів правосуддя, шляхах підвищення кваліфікації працівників суду.

— За роки розбудови української державності сформовано президентські структури, реформовано законодавчу й виконавчу влади, а ось судова система мусить у багатьох випадках працювати в правовому полі, яке часто спирається на закони 50—60-х років, — наголосив у своєму виступі голова Верховного суду Віталій Бойко і відверто заявив, що увага до судівської системи, м'яко кажучи, ослабла. Про це йшлося і у виступах представників судової влади, які прохали прискорити прийняття закону про судоустрій та визначити нову структуру системи судів в Україні. Пропонували низку конкретних заходів, зокрема створення державного фонду захисту потерпілих, просили заслухати звіт виконавчої влади про виконання парламентських рішень щодо забезпечення діяльності судових органів тощо.

Анатолій БЕНЬ.

«Чистий» четвер глави держави

Коментар тижня

БЕЗПЕРЕЧНО, минулого тижня центр політичної ваги був у парламенті — спершу розпочалися бюджетні слухання, згодом перед народними обранцями постав сам глава держави. Позачергове послання Президента Верховній Раді прикувало до себе увагу. І не тільки лівих, а й правих — прихильників курсу на реформування суспільства.

Депутати і оглядачі розходяться в оцінках послання, часто-густо висловлюють суперечливі думки щодо причин його появи. Поперше, хоча Леонід Кучма і попередив, що у посланні «не треба шукати політичного підтексту», сама поява Президента у Верховній Раді означає неординарну подію і є знаковою для суспільства. По-друге, виступ Леоніда Кучми у розпал бюджетної сесії, за всіма ознаками, — спроба підтримати позицію уряду у роботі над проектом головного фінансового документа країни на наступний рік. По-третє, різка безоглядна критика і законодавчого органу, і Кабінету міністрів, і Національного банку означає, що Леонід Кучма вчергове пробує очистити свій імідж від «гріхів» і прорахунків виконавчої влади і прокладає собі образ лідера нації, своєрідного третейського судді у стосунках різних владних центрів. Почетверте, пропозиції глави держави щодо економічних новацій такі суперечливі, що частина народних обранців вважає текст послання економічним розділом програми майбутнього кандидата на посаду глави держави.

Однак, зазначимо відразу, аналітики дійшли висновку, що завдання, які ставилися оточенням Леоніда Кучми при підготовці послання, не було виконано. Адже чимало народних обранців одразу після закінчення промови поставили запитання: «А де Президент був раніше?» Адже все, що сказав у четвер глава держави, лунало з парламентської трибуни і рік, і два, і три тому. І не тільки з парламентської трибуни, а й у засобах масової інформації.

З другого боку, чотири роки тому, проголошуючи свій «Курс радикальних економічних реформ», Леонід Кучма взяв на себе відповідальність за його здійснення. І заявляв про цю відповідальність неодноразово, в тому числі наприкінці весни поточного року, коли з-під його пера вийшло понад 30 указів економічного характеру. Уряд і Національний банк втілювали цей курс у життя. А законодавці дещо коригували, щоб він відповідав реаліям життя.

Водночас боляче було спостерігати за урядовцями, які сподівалися на підтримку їхнього проекту держбюджету-99. Підтримка на фоні розгромної критики, вважають аналітики, дасть результат з точністю до навпаки. Це, до речі, засвідчило того ж таки дня голосування щодо межі малозабезпеченості і мінімальної зарплатні. Тепер глава держави поставлений перед дилемою: або підписати цей закон і остаточно зруйнувати проект кошторису держави на 1999 рік, або накласти на нього вето, щоб ще раз довести тезу про «антинародний курс правлячого режиму».

Отже, минулий четвер так і не став чистим для Леоніда Кучми і його оточення на старті президентської кампанії.

Володимир КОРОЛЮК.

Заява

фракції блоку Соціалістичної та Селянської партій «Лівий центр»

СИТУАЦІЯ в державі характеризується ознаками наближення загальнонаціональної катастрофи. Вона особливо зрима у виробничій та соціальній сферах, де нагромаджуються борги невиплат зарплат, пенсій, соціальних допомог, стипендій — загальна сума яких наближається до 8 млрд. грн. Переважну більшість людей в Україні охоплює розпач, оскільки вони втратили будь-які засоби для існування. Обурливе нехтування Президентом і урядом елементарних (і законних!) потреб громадян особливо проявилося у незабезпеченні виплат, передбачених захищеними статтями бюджету 1998 року. Не повернуто жодної копійки із 370 млн. грн., закладених Верховною Радою на повернення заощаджень громадян. Уряд не спроможний навіть виплатити нещасних 48 гривень літнім людям, видати 150 грн. із заощаджень на померлого. Не виплачено 910 млн. грн. на ліквідацію минулих боргів. Залишаються критичними і не переглядаються рівні стипендій, які не дозволяють забезпечити елементарні потреби студентства. Влада не реагує на ці сигнали біди, мотивуючи свою бездіяльність нестачею коштів.

Тим часом лише останній злочинний намір ліквідації унікальних стратегічних бомбардувальників «Ту-160» та інших такого класу крилатих машин, на що йдуть Президент і уряд — на догоду США та НАТО, — означає пустити на вітер майже 5 млрд. гривень. Чи не краще було б використати ці гроші на розв'язання нагальних соціальних питань чи на забезпечення ядерним паливом атомних електростанцій? Адже енергосистема держави, як і вся економіка, перебуває на грані розвалу. Ще ніколи за останні роки енергетична галузь не була в такому кризовому стані. Посередники, газотрейдери отримують надприбутки, а мільйони українців змушені жити в холодних і темних будинках. Особливо це стосується села.

Фракція виборчого блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр» заявляє рішучий протест проти дій влади, об'єктивно спрямованих на наближення національної катастрофи. Вимагаємо безумовного виконання захищених статей бюджету 1998 року, без чого не можна розглядати параметри бюджету наступного року, вжиття урядом заходів, адекватних ситуації. У проекті Засад внутрішньої та зовнішньої політики ми пропонували шляхи виходу з кризи, але уряд, Президент, права парламентська більшість, на жаль, не захотіли його підтримати.

Тому ми бачимо вихід тільки в зміні політичного та соціально-економічного курсу, зміні виконавчої влади, формуванні уряду народної довіри, обрання нового, справді народного, Президента.

Заява

з приводу постанови та заяви Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації від 23 жовтня 1998 року «У зв'язку з закріпленням у Конституції Автономної Республіки Крим української мови як єдиної державної мови на території Автономної Республіки Крим»

УЖЕ ВКОТРЕ Державна Дума Федеральних Зборів Російської Федерації виступає з відверто антиукраїнською акцією, що підриває і так складний процес становлення українсько-російських відносин.

24 жовтня цього року Держдума Росії прийняла постанову та заяву з питань закріплення в Конституції Автономної Республіки Крим української мови як єдиної державної мови на території Автономної Республіки Крим.

Держдума Російської Федерації, посилаючись на свою правонаступність від Російської імперії, з відверто імперським чванством втручається у внутрішні справи української держави. Мовою ультиматуму диктує своє розуміння внутрішнього правоустрою України. При цьому відверто цинічним є посилання Державної Думи на загальновизнані принципи і норми міжнародного права, в тому числі і в галузі прав людини, на тлі багатолітнього безладу в міжнаціональних взаєминах усередині самої Російської Федерації.

Текст заяви витримано у традиціях агресивного шовінізму з безглуздими спробами поширити юрисдикцію Росії на значну частину громадян України, протиставити росіян українцям, розпалити міжнаціональну ворожнечу в нашій державі, розхитати стабільну ситуацію в Криму. Таким чином на практиці здійснюється відомий імперський принцип — «поділяй і владарюй».

Одразу впадає у вічі довільне, явно підтасоване тлумачення і самого російського законодавства, згідно з яким, нібито, російське громадянство односторонньо поширюється на всіх мешканців Криму. При цьому російські парламентарії просто не помічають того факту, що законом України про громадянство, який набув чинності 13 листопада 1991 року, всіх постійних мешканців Криму, колишніх громадян СРСР, було визнано громадянами України.

Виходячи з цього, фракція Народного руху України заявляє, що провокаторам з Державної Думи не вдасться розпалити в Україні міжнаціональний конфлікт за сценаріями, які російські шовіністи розіграли на територіях інших держав—правонаступниць колишнього СРСР. До того ж радимо російським парламентаріям більше уваги звертати на умови життя громадян у самій Російській Федерації та дотримання прав національних меншин. Адже 8 мільйонів українців, які живуть у Росії, не мають ані українських шкіл, ані, тим паче, українських вищих навчальних закладів. Російська влада не надає елементарної державної підтримки потребам російських українців у вивченні рідної мови.

Фракція Народного руху України констатує, що Державна Дума Російської Федерації, відмовляючись ратифікувати українсько-російський договір про дружбу, партнерство і співробітництво, приймаючи вищезгадані постанову та заяву, вкотре демонструє, що в російському парламенті переважають сили, які продовжують виступати проти державної незалежності України й не зацікавлені у налагодженні рівноправних добросусідських відносин з Українською державою.

Голова фракції В'ячеслав ЧОРНОВІЛ.

Конституцію Криму — без поспіху

КРИМСЬКІ татари звернулися до Президента України і парламенту з проханням не розглядати Конституцію Криму до прийняття законодавчих і нормативно-правових актів, пов'язаних з відновленням прав кримськотатарського народу в Україні. Таке рішення було ухвалено в Сімферополі на регіональній конференції делегатів третього Курултаю (національного з'їзду) кримських татар.

На думку учасників конференції, затвердження Конституції автономії до розгляду згаданого комплексу питань завдасть відчутних збитків розвитку незалежної демократичної України і призведе до посилення позицій антидержавних сил у Криму.

Нині в автономії мешкають близько 270 тис. кримських татар. Працевлаштовано лише 68 тис. зі 133 тис. працездатних. 15 тис. родин перебувають у черзі для одержання житла, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Хроніка. Факти. Події

✔ Преторія

Візит на далекий південь

Міністр закордонних справ України Борис Тарасюк перебуває з офіційним візитом у ПАР. Програма його чотириденної поїздки передбачає зустріч з президентом країни Нельсоном Манделою, видатними політичними і громадськими діячами, парламентаріями, представниками бізнесових кіл.

✔ Джакарта

Неприборкний вогонь

Не вщухають безладдя і підпали в столиці Індонезії Джакарті. Насильство, що спалахнуло внаслідок зіткнення інтересів католицьких і мусульманських груп, останніми днями забрало життя, принаймні, 6 осіб. Проведено арешти. Спалено сім християнських церков і християнська школа поблизу головного католицького собору в центрі Джакарти.

✔ Тирана

Новій конституції: «Так»

Переважна більшість албанців, які взяли участь у референдумі щодо проекту нової конституції країни, висловилися на підтримку цього документа. Свідчення тому перші результати підрахунку голосів.

✔ Загреб

Важкий шлях до компромісу

Широке співробітництво передбачає Договір про спеціальні відносини між Хорватією та мусульмансько-хорватською Федерацією Боснії і Герцеговини, підписаний у Загребі. Підписи під документом поставили президент Хорватії Франьо Туджман, а також президент Федерації БіГ Еюп Ганич. Підписання договору неодноразово відкладали, і навіть на момент підписання сторонам довелося шукати компроміс щодо його окремих положень.

✔ Белград

Конкурс проектів

Для албанської сторони прийнятний лише той проект угоди щодо косовського врегулювання, який розробив американський посередник Крістофер Хілл. Про це заявив Фехмі Агані, керівник делегації косовських албанців, створеної для переговорів з офіційним Белградом. Він виступив на міжнародній конференції «Проблеми самовизначення у міжнародному праві на прикладі Косова», що відбувалася в Белграді.

✔ Мостар

«Алексін» під надійною охороною

(Початок на 1-й стор.).

Основні завдання підрозділу ті самі. Це охорона мосту «Алексін», що на стратегічному шосе Сараєво—Мостар, ведення розвідки, контроль за місцем розташування військових сил сторін, забезпечення свободи пересування місцевого населення у цій зоні.

Офіцери та солдати нового складу за два місяці пройшли грунтовну підготовку у 108-му навчальному центрі миротворчих сил, що поблизу Дніпропетровська. Напередодні ротації батальйон відвідала оперативна група на чолі з новим командиром полковником Сергієм Малиновським. До цього здійснено рекогносцировку, яка дала змогу внести корективи до плану проведення ротації. Після прибуття до Боснії офіцери та солдати вже за день—два приступлять до виконання поставлених завдань. Попереду в них — 180 днів та ночей напруженої миротворчої роботи.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

А що не проінспектуємо — знищимо

Високопоставлені іракські представники виступили із суперечливими заявами щодо готовності Багдада надати спецкомісії ООН документи з хімічної та біологічної зброї. На це конгресмени США, які ревно спостерігають з Капітолійського пагорба, зайшлися черговими погрозами.

«Річард Батлер вимагає неможливого, намагаючись показати, що ми не поважаємо рішення ООН. За вимогою надати вигадані папери стоять США і Великобританія, — заявив іракський міністр закордонних справ Мухаммед Саїд ас-Саххаф. Водночас постійний представник Іраку при ООН Нізар Хамдун заявив, що «експерти одержать документ, але у присутності спеціального представника Генерального секретаря ООН в Іраку».

Нагадаємо: запит Батлера стосувався довідки про використання Іраком хімічної зброї під час війни з Іраном у 1980—1988 роках. Ще ООН цікавить доповідь іракської урядової організації «Аль-Мусанна», де викладено стратегічні напрями програми розвитку хімзброї, і записи щодо виробництва нервово-паралітичного газу «Ві-екс». Свого часу Багдад визнав, що виробив близько 4 тонн цієї речовини.

Вашингтонські «болільники» переконані, що, хоч як крути, але треба приготуватися до нанесення воєнного удару по Іраку. Так вважає впливовий американський сенатор Річард Лугар, якому ще минулого тижня стало ясно, що «Саддам Хусейн не має наміру співробітничати» з міжнародними інспекторами. Багдадський режим, підкреслив республіканець, «являє собою загрозу не лише регіонові, але й безпеці США» і, «якщо ми не в змозі проінспектувати іракські об'єкти, нам ліпше знищити їх».

Точку зору республіканців поділяють і демократи. Так, сенатор Джозеф Байден «організував би бомбардування — негайно, хоча би коли це вимагалося».

Два американські серіали «Просто Моніка» та «Хусейн теж плаче» вже всім набридли. Минулого тижня бомбардувальники США повернули на півдорозі. Що день прийдешній нам готує? Безперечно, як би зухвало не поводився президент Іраку, від метання, коливань та невиконаних погроз всюдисущих Штатів він лише виграє в очах свого народу. Чого, власне, і прагне.

Яна СТАДІЛЬНА
(за матеріалами зарубіжної преси).

Марат ЗУБКО, «Голос України» (з Гельсінки).

Оджалан — свідок звинувачення

Затриманого в Римі лідера Курдської робітничої партії Абдуллу Оджалана хоче допитати й поліція Швеції, яка розслідує вбивство прем'єр-міністра Улофа Пальме.

Відомо, що з самого початку в справі фігурував «курдський слід»: мотивом для вбивства могла стати відмова офіційного Стокгольма в політичному притулку Абдуллі Оджалану. Тим паче, що бойовики КРП завжди були легкими на розправу: в 1984—1985 роках вони вбили в Швеції двох курдів-біженців, які порвали з партією. Тоді злочинців упіймали й засудили.

З часом з'явилися нові версії вбивства Улофа Пальме, але «курдський слід» у будь-якому разі треба перевірити. Дійсно, неважко припустити, що Оджалан нічого не скаже шведській поліції, однак для неї часто важливі не так слова, як вираз обличчя, реакція людини. Можливо, й зрушить з мертвої точки ця безнадійна справа, яку розслідують уже 12 років.

Карабаський «довгобуд» влаштовує всіх?

Армен ХАНБАРЯН, «Голос України» (з Єревана)

Відновлення переговорів навколо Карабаху в рамках Мінської групи ОБСЄ спричинило сподівання, що пророцтвам щодо можливого відновлення війни не судилося справдитися. Сторони конфлікту вже заявили, що мають намір серйозно вивчити нові посередницькі пропозиції. Щоправда, жодних конкретних термінів для відповіді миротворці не встановили.

Власті Вірменії переконані, що одержано значну дипломатичну перемогу: у миротворчий ужиток офіційно введено поняття «неконвенціональне рішення», на чому Єреван наполягав усі останні роки. Президент Кочарян уже заявив, що посередницькі пропозиції ніколи ще не були такі реалістичні і цікаві. Опозиція тим часом переконана, що головна пропозиція посередників про те, що Азербайджан і Карабах можуть скласти так звану «спільну державу», є помітною поступкою азербайджанській стороні. А завіса конфіденційності навколо переговорів за узгодженням сторін зберігається і це дає підстави для будь-яких трактувань і спекуляцій.

У Карабасі, однак, пропозиція посередників не викликала негативної реакції. За словами міністра закордонних справ НКР Наіри Мелкумян, новий план справді виглядає досить привабливим — насамперед тому, що визначає не так конкретний зміст процесу врегулювання, як його загальні принципи. Нині, мовляв, сторони протистояння самі мають шукати і знаходити предметне наповнення термінів «спільна держава» і «неконвенціональне рішення». Тим часом, загальні принципи врегулювання давно відомі. З одного боку — має бути забезпечено збереження територіальної цілісності Азербайджану, а з іншого — статус Нагірного Карабаху має гарантувати безпеку його населенню і високий рівень самостійності цього краю. Такі вимоги мало сумісні, що й є основною трудністю в пошуку взаємоприйнятних рішень.

У цьому зв'язку чимало місцевих спостерігачів переконано, що чергова миротворча спроба Мінської групи ОБСЄ спроможна насправді заморозити ситуацію, що склалася, і за своєю суттю покликана змінити наявний статус-кво. Річ у тім, що, як засвідчує міжнародна практика, навіть повільний переговорний процес, значно зменшує вірогідність відновлення бойових дій, а це й є одне з основних завдань посередників. Окрім того, тривале перемир'я може стати основою для поступового налагодження серйозного діалогу сторін.

Цілком вірогідно, що такий підхід може знайти певне розуміння і в Єревані, й у Баку, і в Степанакерті. Керівникам протиборствуючих сторін з багатьох причин вигідно поєднувати тривалу мирну паузу з нерозв'язаністю проблеми. Дуже спокусливо взагалі передати питання на розв'язання наступних поколінь. Звісно, ця спокуса особливо актуальна для вірменської сторони, яка перемогла. Але й Азербайджан, котрий розуміє, що найближчим часом воєнна перемога для нього сумнівна, може сподіватися на віддалене майбутнє, вважаючи, що економічні обставини з часом призведуть до зміни нинішнього балансу сил у регіоні. У Вірменії та Карабасі це також розуміють — як, втім, і ту обставину, що відповідь вірменської сторони на такий виклик часу також має бути знайдено не так у силовій сфері, як у галузі економіки.

Почали будувати корейський «Стад де Франс»

Не встигли ще вгамуватися розмови про події, перемоги та поразки недавнього чемпіонату миру з футболу, а вже розпочалася підготовка до наступного. Він відбудеться в новому тисячолітті — 2002 року. І господарями його стануть Корея та Японія.

У церемонії закладання головної спортивної арени майбутніх змагань у Кореї брав участь сам президент республіки Кім де Джунг.

— Починаючи з сьогоднішнього дня, ознаменованого початком будівництва стадіону, уряд не буде заощаджувати на коштах чи відмовляти в будь-якій іншій допомозі з метою успішного проведення чемпіонату світу, — пообіцяв президент.

Будівельні роботи корейського стадіону, вартістю 200 мільйонів доларів, у районі Сангам Донг на заході Сеула, розпочато після кількох років суперечок щодо вибору головного місця змагань. Цю затримку було почасти спричинено минулорічною валютною кризою, що в результаті викликало критику на адресу корейських організаторів чемпіонату, які, мовляв, не зможуть гідно підготуватися до події.

— Справді, через об'єктивні причини наші підготовчі заходи торік не були успішні, — визнав президент. —Проте я переконаний, що ми зможемо гідно організувати цей захід, і в подальшому чемпіонат стане предметом нашої гордості.

Кім де Джунг також зазначив, що чемпіонат світу 2002 вперше відбудеться в Азії. Він допоможе корейцям продемонструвати свій потенціал усьому світові.

— Цей стадіон стане колискою миру та розквіту в усьому світі в XXI столітті тією самою мірою, що й Олімпійські ігри 1988 року в Сеулі вплинули на Схід і Захід у подоланні конфронтації і конфліктів та в досягненні примирення, — сказав президент.

На церемонії були присутні близько 1900 мешканців Сеула, і, звісно, офіційні представники уряду, футбольного комітету та мер Сеула Ко Куні.

А це — нинішній Олімпійський стадіон у Сеулі

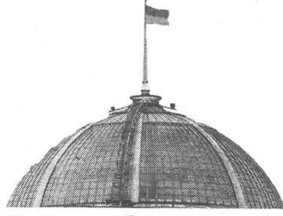

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Законодавчі акти, статті народних депутатів, коментарі, аналіз, прогноз

ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ДРУГА СЕСІЯ ЧОТИРНАДЦЯТОГО СКЛИКАННЯ

17 листопада, відразу після оголошення традиційних запитів і заяв народних депутатів, сесія заслухала проект Основних параметрів економічного і соціального розвитку України на 1999 рік. Доповідав міністр економіки Василь Роговий, а співдоповідь зробив перший заступник голови Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Володимир Черняк.

Продовженням теми стала доповідь голови Національного банку Віктора Ющенка про проект Основних засад грошово-кредитної політики на 1999 рік. Співдоповідь зробив голова Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Валерій Альошин. Йшлося про стан і перспективи гривні в оточенні світових валют. Промовці у прояві такої кризової ситуації вбачали неувагу Національного і комерційних банків до конкретного стану нашої економіки.

Третю доповідь з даного пакета виголосив міністр фінансів Ігор Мітюков, який простежив виконання урядом державного бюджету України в цьому році та оприлюднив проект закону про державний бюджет України на 1999 рік. Аналітичною інформацією доповнили доповідь голова Комітету з питань бюджету Юлія Тимошенко та голова Рахункової палати Валентин Симоненко.

* * *

Затвердивши депутатські запити, Верховна Рада 18 листопада заслухала інформацію про стан справ у Закарпатській області. Її оприлюднив віце-прем'єр Микола Білоблоцький, який за дорученням Президента координує роботи з ліквідації наслідків екологічного лиха, що спіткало західний регіон країни. Далі, згідно з порядком денним, народні депутати продовжили розпочату напередодні дискусію з проектів Основних параметрів економічного і соціального розвитку, Основних засад грошово-кредитної політики та доповіді уряду про стан виконання державного бюджету у поточному році і з проекту закону про державний бюджет України на 1999 рік. Промовці, а їх було понад три десятки, однозначно сходилися на тому, що бюджетний законопроект — недосконалий, навіть методично хибний. Водночас у багатьох промовах висловлювалися конструктивні пропозиції стосовно вдосконалення і параметрів соціально-економічного розвитку та грошово-кредитної політики, і держбюджету. Підкреслювалася необхідність докорінного доопрацювання цих документів. На завершення дискусії виступив Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. Сесія ухвалила відповідні постанови. Згідно з ними, врахувавши висловлені під час дискусії зауваження і пропозиції, Національний банк України до 1 грудня цього року має подати доопрацьований законопроект Основних засад грошово-кредитної політики, а парламентський Комітет з питань бюджету — проект закону про держбюджет-99 — на перше читання.

* * *

З участю 316 народних депутатів розпочалося ранкове пленарне засідання 19 листопада. В роботі сесії взяли участь Президент України Леонід Кучма, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко, члени Кабінету міністрів, представники адміністрації Президента. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко надав слово Президенту України для оприлюднення його позачергового послання Верховній Раді.

З перших слів Президент України наголосив, що його звернення не має політичного підтексту, продиктоване істотним ускладненням в останні місяці економічної ситуації, що призвело до загострення соціальних та інших проблем. Після виступу Президента України Верховна Рада продовжила буденну роботу. На доповідь голови підкомітету Комітету з питань правової реформи Василя Онопенка сесія розглянула питання про обрання членів обласних судів, Вищого Арбітражного суду і звільнення з посад деяких суддів. Прийнято відповідні постанови. Як член Вищої ради юстиції перед Верховною Радою склав присягу Генеральний прокурор України Михайло Потебенько.

Потім сесія повернулася до проекту закону про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати з 1 жовтня 1998 року (друге читання). 270 народних депутатів проголосували за закон в цілому. Закон передбачає проведення розрахунків з 1 грудня 1998 року. Спробу внести зміни до вже прийнятого закону зробив міністр праці та соціальної політики Іван Сахань, подавши урядовий законопроект, але він не був підтриманий.

Вечірнє засідання почалося розглядом проекту закону про столицю України — місто-герой Київ (друге читання). Закон відправлено на підготовку до повторного другого читання.

На доповідь голови підкомітету Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Володимира Петренка постатейно проголосовано і прийнято в цілому закон про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області.

Проект постанови стосовно заяви Верховної Ради України «Про політв'язнів та порушення прав людини у Литовській Республіці» доповів народний депутат Володимир Моісеєнко. Розгляд було відкладено на подальші засідання.

* * *

20 листопада сесія, за усталеною традицією, затвердила депутатські запити, заслухала заяви народних обранців. Було ухвалено постанову про дострокове припинення повноважень народного депутата Олександра Терентюка у зв'язку з призначенням його заступником голови Житомирської обласної державної адміністрації.

Продовжився розпочатий напередодні розгляд проектів постанови стосовно заяви Верховної Ради України «Про політв'язнів та порушень прав людини у Литовській Республіці» та Закону про проведення експерименту щодо зменшення обсягу товарообмінних (бартерних) операцій у господарському обороті України. Проект закону на пропозицію Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій відхилено як неприйнятний («за» — 226). Що стосується постанови про політв'язнів, то було вирішено зажадати від Міністерства закордонних справ додаткову інформацію і тоді повернутися до цього питання.

Дмитро Петренко від Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки подав для другого читання проект закону про списання та реструктуризацію заборгованості вугледобувних і вуглепереробних підприємств Міністерства вугільної промисловості. Закон прийняли в цілому.

Таке ж рішення ухвалено стосовно проекту закону щодо доповнень до чинного Закону «Про внесення змін до статті 22 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». З цього питання сесію поінформував від Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Сергій Терьохін.

На доповідь Анатолія Дроботова (Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин) сесія прийняла закон про списання і реструктуризацію податкової заборгованості платників податків сільськогосподарських підприємств та цукрових заводів (комбінатів) станом на 1 січня 1998 року.

Грунтовно, по-діловому проаналізувала сесія проект закону про проведення у Львівській області експерименту з призначення та виплати пенсій органами Пенсійного фонду. З цього питання доповіли Олена Гаряча — від Міністерства праці і соціальної політики та Ігор Корнійчук — від парламентського Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. Законопроект прийнято у першому читанні.

У першому читанні розглядався і проект Господарського (комерційного) кодексу України, який представили сесії від Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією перший заступник голови Віктор Кочерга, а від Комітету з питань правової реформи — Василь Онопенко. З трьох запропонованих проектів постанови жоден не набрав необхідної кількості голосів. Розгляд питання відкладено.

Після повторного другого читання прийнято в цілому зміни і доповнення до чинного Закону «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» стосовно телевізорів. Погодилися народні депутати і з поданими на друге читання змінами до Закону «Про запровадження в порядку експерименту єдиного (фіксованого) податку для сільськогосподарських виробників».

Верховна Рада ратифікувала угоди між урядом України та урядами Чехії, Білорусі та Росії про автомобільне сполучення.

Відбулася дискусія з питання «Різне».

Прес-служба Верховної Ради України.

6—8 Закон України «Про захист рослин»

12 Що означає слово «зазнаки»?

10 І грянули псевдореформи

9 Кому потрібна Рахункова палата?

Президента «підвели»

Після прийняття Указу Президента «Про деякі зміни в оподаткуванні» від 7 серпня до Комітету ВР з питань фінансів і банківської діяльності пішла злива запитів і скарг від платників податків. Коментує заступник голови комітету В'ячеслав СОКЕРЧАК.

— Належного, м'яко кажучи, розуміння й у платників податків, і серед депутатського корпусу не знайшов пункт 9 указу. Згідно з ним ПДВ з продажу товарів (робіт, послуг) сплачувати потрібно за три місяці наперед.

З одного боку, мало місце втручання у законодавче поле, оскільки цю колізію врегульовує Закон «Про податок на додану вартість», а з другого — дія указу в умовах наявної кризи платежів, наростання інфляції та «постійного голоду» на оборотні кошти підприємств призвели б до ще більшого їх «голодування» і вимирання.

До того ж переважна більшість парламентаріїв розцінили цей указ як такий, що сприяв би переміщенню капіталу до «тіньової економіки».

— Що вирішила Верховна Рада?

Верховна Рада вирішила до кінця року зберегти наявний порядок сплати ПДВ відповідно до чинного закону, тобто платники мають проводити одноразові перерахунки податку до 1 січня 1999 року, а не за три місяці наперед, як це визначалося указом. З цього питання ВР прийняла Закон «Про порядок визначення дати виникнення податкових зобов'язань з продажу товарів (робіт, послуг) при нарахуванні податку на додану вартість». Закон одразу депутати прийняли в цілому.

Слід додати, що з ініціативи Кабінету міністрів та народних депутатів ведеться робота щодо вдосконалення закону про цей податок. Готується об'ємна порівняльна таблиця. Тоді буде остаточно з'ясовано і дату виникнення зобов'язань з податку на додану вартість.

— Розробники президентського указу не бачили його негативних наслідків?

— По-різному можна думати-гадати. Одне ясно: Президента «підвели», і не вперше.

Микола ХОЦЬКИЙ.

Уже з 1 грудня мінімальна платня буде вища

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про захист рослин

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

захист рослин — комплекс заходів, спрямованих на зменшення втрат урожаю та запобігання погіршенню стану рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту, продукції рослинного походження через шкідників, хвороби і бур'яни;

шкідники — види тварин (комахи, кліщі, мікроорганізми), здатні заподіяти шкоду рослинам, чагарникам, деревам, продукції рослинного походження, збитки від якої економічно доцільно відвернути;

хвороби — порушення нормального обміну речовин у рослині під впливом фітопатогенів (віруси, бактерії, гриби) або несприятливих умов середовища;

бур'яни — небажана рослинність в угіддях, посівах, насадженнях культурних рослин, яка конкурує з ними за світло, воду, поживні речовини, а також сприяє поширенню шкідників та хвороб;

шкідливі організми — шкідники, збудники хвороб і бур'яни;

особливий режим захисту рослин — особливий правовий режим діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, спрямований на локалізацію і ліквідацію особливо небезпечних шкідників і хвороб у межах населеного пункту району, області, кількох областей;

фітосанітарний стан — сукупність шкідливих організмів, рівень їх чисельності, інтенсивності розвитку та потенційної загрози;

фітосанітарна діагностика — принципи, методи, ознаки, технічні засоби, за допомогою яких визначаються види комах, кліщів, нематод, гризунів, бур'янів та хвороби рослин;

прогноз — передбачення рівня поширення та розвитку комах, кліщів, нематод, гризунів, бур'янів і хвороб рослин;

методи захисту рослин — способи, за допомогою яких здійснюється захист рослин (організаційно-господарські, агротехнічні, селекційні, фізичні, біологічні, хімічні та інші);

інтегрований захист рослин — комплексне застосування методів для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до невідчутного господарського рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкодочинності, дії корисних організмів, енергозберігаючих та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну рівновагу довкілля;

засоби захисту рослин — хімічні, біологічні та інші засоби, які використовуються для захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів;

регламенти зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин — сукупність вимог до зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин.

Стаття 2. Законодавство України про захист рослин

Відносини у сфері захисту рослин регулюються цим Законом, законами України «Про пестициди і агрохімікати», «Про карантин рослин», іншими нормативно-правовими актами.

Розділ II. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Стаття 3. Основні принципи державної політики у сфері захисту рослин

Основними принципами державної політики у сфері захисту рослин є:

формування єдиної державної політики у сфері захисту рослин;

здійснення державного контролю за захистом рослин;

визначення доцільності здійснення заходів щодо захисту рослин;

пріоритетність застосування інтегрованих та інших екологічно безпечних заходів щодо захисту рослин;

гарантування безпеки здоров'я людини та охорони довкілля при здійсненні заходів щодо захисту рослин.

Стаття 4. Основні вимоги щодо захисту рослин

Основними вимогами щодо захисту рослин є:

додержання технології вирощування рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту;

екологічне та економічне обгрунтування доцільності захисту рослин від шкідливих організмів;

обов'язковість здійснення заходів щодо захисту рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту, а також реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та продукції рослинного походження;

суворе додержання регламентів зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин;

збереження корисної флори і фауни;

недопущення пошкодження рослин, погіршення їх стану та забруднення продукції рослинного походження і довкілля засобами захисту рослин.

Стаття 5. Фітосанітарна діагностика, нагляд та прогноз розвитку і поширення шкідливих організмів

Фітосанітарна діагностика та нагляд за розвитком, поширенням і шкодочинністю шкідливих організмів здійснюється спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері захисту рослин.

Нагляд за фітосанітарним станом угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого грунту здійснюють підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту, а також реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та продукції рослинного походження.

Прогноз розвитку і поширення шкідливих організмів здійснюється спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері захисту рослин разом із науково-дослідними установами.

Стаття 6. Основні завдання державного контролю у сфері захисту рослин

Основними завданнями державного контролю у сфері захисту рослин є:

організація обстеження сільськогосподарських та інших угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого грунту, розробка прогнозів, виявлення і своєчасне інформування про наявність і розвиток шкідників та хвороб рослин, а також бур'янів;

проведення підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана із захистом рослин, систематичних обстежень угідь, посівів, насаджень, рослинності закритого грунту, а також продукції рослинного походження на заселеність та зараження їх шкідливими організмами;

запобігання масовому розмноженню та поширенню шкідливих організмів;

своєчасне здійснення рекомендованих заходів щодо захисту рослин, додержання підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами встановлених регламентів зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин;

своєчасне проведення профілактичних та винищувальних заходів щодо боротьби з шкідниками у місцях зберігання запасів продукції рослинного походження.

Стаття 7. Органи, що здійснюють державну політику у сфері захисту рослин

Державна політика у сфері захисту рослин здійснюється Кабінетом Міністрів України, Урядом Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері захисту рослин.

Стаття 8. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері захисту рослин

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері захисту рослин належить:

здійснення державної політики;

здійснення державного контролю;

забезпечення розроблення і виконання загальнодержавних і міждержавних цільових програм із захисту рослин;

запровадження на території України особливого режиму захисту рослин у разі масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів;

керівництво зовнішніми зв'язками України;

виконання інших функцій відповідно до законів України.

Стаття 9. Повноваження місцевих органів виконавчої влади у сфері захисту рослин

До повноважень місцевих органів виконавчої влади у сфері захисту рослин належить:

здійснення контролю за проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами заходів щодо захисту рослин і сприяння державним інспекторам захисту рослин у виконанні ними службових обов'язків;

створення надзвичайних комісій із боротьби з особливо небезпечними шкідливими організмами у разі масового їх розмноження і поширення;

запровадження у межах компетенції особливого режиму захисту рослин на період масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів.

Стаття 10. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері захисту рослин

Органи місцевого самоврядування здійснюють повноваження у сфері захисту рослин відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Стаття 11. Спеціально уповноважені органи виконавчої влади у сфері захисту рослин

Спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері захисту рослин є:

Головне управління державної служби захисту рослин (Головна державна інспекція захисту рослин) Міністерства агропромислового комплексу України, державні станції захисту рослин Автономної Республіки Крим, областей і районів. Начальник Головного управління державної служби захисту рослин (Головної державної інспекції захисту рослин) одночасно за посадою є головним державним інспектором захисту рослин України, а його заступники — заступниками головного державного інспектора захисту рослин України.

Начальники державних станцій захисту рослин одночасно за посадою є головними державними інспекторами захисту рослин Автономної Республіки Крим, області, району, а їх заступники — заступниками головних державних інспекторів захисту рослин Автономної Республіки Крим, області, району.

Організаційна структура спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин затверджується Міністерством агропромислового комплексу України.

У містах та інших населених пунктах, на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, у лісопаркових частинах зелених зон, захисних лісових насадженнях у смугах відводу залізниць та автомобільних доріг захист рослин здійснюють підрозділи захисту рослин підприємств, установ і організацій, у власності чи користуванні яких вони знаходяться.

Стаття 12. Компетенція Головного управління державної служби захисту рослин (Головної державної інспекції захисту рослин) Міністерства агропромислового комплексу України

До компетенції Головного управління державної служби захисту рослин (Головної державної інспекції захисту рослин) Міністерства агропромислового комплексу України належить:

керівництво державними станціями захисту рослин Автономної Республіки Крим, областей і районів, спеціалізованими територіальними лабораторіями;

участь у розробленні загальнодержавних і міждержавних цільових програм захисту рослин;

організація розроблення та здійснення регіональних цільових програм захисту рослин;

впровадження інтегрованої системи захисту рослин;

визначення асортименту та обсягів виробництва засобів захисту рослин вітчизняною промисловістю, координація закупівлі їх за імпортом;

організація та здійснення державного контролю за своєчасним проведенням підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності та громадянами заходів щодо захисту рослин, додержанням регламентів зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин;

погодження асортименту засобів захисту рослин, технічних умов їх виробництва і застосування, плану державних випробувань і реєстрації засобів захисту рослин, переліку пестицидів, дозволених до використання в Україні, асортименту пестицидів, що завозяться в Україну, а також ліцензування діяльності, пов'язаної з їх виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією;

організація впровадження у практику захисту рослин досягнень науки, техніки та екологічно безпечних для людини і довкілля методів та заходів щодо захисту рослин;

забезпечення аналітичних досліджень щодо відповідності вимогам сертифікатів якості засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів, які завозяться в Україну, а також додержання регламентів їх застосування;

виконання інших заходів щодо захисту рослин згідно з законодавством.

Головне управління державної служби захисту рослин (Головна державна інспекція захисту рослин) проводить свою діяльність разом з іншими службами Міністерства агропромислового комплексу України, Державною міжвідомчою комісією України у справах випробувань і реєстрації засобів захисту та регуляторів росту рослин і добрив (Укрдержхімкомісія), державною санітарно-епідеміологічною службою України, органами охорони навколишнього природного середовища, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Нормативно-правові акти з питань захисту рослин, видані Головним управлінням державної служби захисту рослин (Головною державною інспекцією захисту рослин) у межах його компетенції, є обов'язковими для виконання юридичними та фізичними особами.

Стаття 13. Компетенція державних станцій захисту рослин Автономної Республіки Крим, областей, районів

До компетенції державних станцій захисту рослин Автономної Республіки Крим, областей, районів належить:

забезпечення виконання загальнодержавних, міждержавних, регіональних цільових програм захисту рослин;

впровадження інтегрованих систем захисту рослин;

визначення потреби у засобах захисту рослин, спеціальних машинах і обладнанні, координація їх закупівлі підприємствами, установами, організаціями та громадянами;

запобігання поширенню та організація ліквідації шкідливих організмів, забезпечення цільового спрямування коштів Державного бюджету України на ці цілі;

здійснення державного контролю за проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами нагляду за фітосанітарним станом рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту, місць зберігання та переробки продукції рослинного походження, а також захистом їх від шкідливих організмів, додержанням технологій та регламентів зберігання, транспортування і застосування засобів захисту рослин;

проведення фітосанітарної діагностики та нагляду за розвитком і шкодочинністю шкідливих організмів, прогноз та повідомлення про строки проведення захисних заходів;

проведення навчання та надання консультативних послуг із захисту рослин;

здійснення відповідних заходів у ра-

Цей Закон регулює правовідносини, пов`язані із захистом рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту, продукції рослинного походження від шкідників хвороб та бур`янів, визначає права і обов`язки підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян, повноваження органів виконавчої влади посадових осіб у цій сфері.

зі запровадження особливого режиму захисту рослин.

Стаття 14. Порядок запровадження особливого режиму захисту рослин

Особливий режим захисту рослин вводиться на території населеного пункту, району, області, декількох областей у разі масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів і потреби в додаткових заходах та ресурсах щодо їх локалізації і ліквідації.

У разі масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів головні державні інспектори (або їх заступники) захисту рослин України, Автономної Республіки Крим, областей, районів упродовж однієї доби після виявлення масового поширення особливо небезпечних шкідливих організмів вносять подання про запровадження особливого режиму захисту рослин до відповідного органу місцевого самоврядування, місцевого органу виконавчої влади або Кабінету Міністрів України.

Територія особливого режиму захисту рослин встановлюється у межах населеного пункту, району, області відповідним органом місцевого самоврядування чи місцевим органом виконавчої влади, а в межах кількох областей — Кабінетом Міністрів України.

Орган, який прийняв рішення про запровадження або зняття особливого режиму захисту рослин, негайно повідомляє про це підприємства, установи та організації, розташовані на відповідній території, і громадян, які проживають на цій території.

У рішенні про запровадження особливого режиму захисту рослин зазначаються:

обставини, що спричинили запровадження особливого режиму захисту рослин;

межі території, на якій запроваджується особливий режим захисту рослин;

період, на який запроваджується особливий режим захисту рослин;

перелік особливо небезпечних шкідливих організмів та заходи щодо їх локалізації і ліквідації.

Стаття 15. Заходи, що здійснюються на території з особливим режимом захисту рослин

На території з особливим режимом захисту рослин здійснюються такі заходи:

знешкодження особливо небезпечних шкідливих організмів;

залучення та використання державних ресурсів (наукових, матеріальних тощо), а також ресурсів підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян для локалізації і ліквідації особливо небезпечних шкідливих організмів з попереднім відшкодуванням їм понесених ними витрат;

інші заходи.

Стаття 16. Права посадових осіб спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин

Посадові особи спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин мають право:

вимагати від підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов`язана із захистом рослин, додержання законодавства про захист рослин;

відвідувати підприємства, установи, організації усіх форм власності, діяльність яких пов`язана з користуванням землею, лісом, водними об`єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого грунту, а також реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та продукції рослинного походження, з метою перевірки додержання законодавства про захист рослин та відбирати зразки грунту, води, насіння, рослин, продукції рослинного походження та інших матеріалів для проведення фітосанітарної діагностики;

обмежувати, тимчасово забороняти або припиняти діяльність підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян у разі порушення ними вимог технології та нормативно-правових актів з питань захисту рослин, що можуть спричинити загрозу життю і здоров`ю людей та довкіллю;

визначати і регулювати обсяги робіт, пов`язаних із захистом рослин, відповідно до фітосанітарного стану;

забороняти реалізацію засобів захисту рослин, які не відповідають вимогам щодо їх якості;

одержувати від міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян необхідну інформацію з питань захисту рослин;

давати обов`язкові для виконання розпорядження (приписи) про проведення підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами профілактичних і винищувальних заходів щодо захисту рослин;

накладати адміністративні штрафи на осіб, винних у порушенні законодавства про захист рослин, а саме:

головний державний інспектор захисту рослин України і його заступник:

на громадян — до 0,5 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян;

на посадових осіб — до одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян;

головні державні інспектори захисту рослин Автономної Республіки Крим, областей та їх заступники:

на громадян — до 0,5 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян;

на посадових осіб — до одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян;

головні державні інспектори захисту рослин районів:

на громадян — до 0,25 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян;

на посадових осіб — 0,5 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян.

Сплата штрафу не звільняє винних від відшкодування збитків, завданих у зв'язку з невиконанням заходів щодо захисту рослин.

Стаття 17. Обов'язки посадових осіб спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин

Посадові особи спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин зобов'язані:

у межах своєї компетенції розробляти та приймати нормативно-правові акти з питань захисту рослин;

прогнозувати розвиток і поширення шкідливих організмів;

своєчасно інформувати органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, водними об'єктами, вирощуванням, реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та продукції рослинного походження, про фітосанітарний стан, строки та методи проведення захисних заходів;

здійснювати контроль за виконанням загальнодержавних, міждержавних, регіональних цільових програм захисту рослин;

впроваджувати безпечні для здоров'я людини та охорони довкілля інтегровані та інші системи захисту рослин;

визначати обставини, межі території, час введення особливого режиму захисту рослин та заходи щодо локалізації і ліквідації особливо небезпечних шкідливих організмів, а також залучати в установленому законодавством порядку для цих цілей ресурси держави, а також ресурси підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян з попереднім відшкодуванням їм понесених ними витрат;

вносити упродовж однієї доби до відповідного органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування подання про запровадження особливого режиму та відповідних заходів захисту рослин;

вести баланс потреб у засобах захисту рослин за асортиментом і обсягами їх виробництва в Україні та закупівлі за імпортом;

проводити аналітичні дослідження засобів захисту рослин на відповідність їх сертифікатам якості, у тому числі тих, що завозяться на митну територію України, а також регламентів їх застосування тощо;

погоджувати асортимент і технічні умови виробництва, регламенти застосування, перелік пестицидів, дозволених до використання в Україні, а також їх асортимент, який закуповується за імпортом.

Стаття 18. Права та обов'язки підприємств, установ, організацій та громадян у сфері захисту рослин

Підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни у сфері захисту рослин мають право:

отримувати в установленому порядку повну та достовірну інформацію про появу, поширення, розвиток шкідливих організмів та їх шкодочинність;

брати участь у розробці та обговоренні проектів цільових програм захисту рослин, вносити пропозиції з цих питань до спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин;

на відшкодування збитків, завданих їм внаслідок порушення законодавства про захист рослин.

Підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни зобов'язані у сфері захисту рослин:

проводити систематичні обстеження угідь, посівів, насаджень, продукції рослинного походження, сховищ тощо і в разі виявлення поширення шкідливих організмів інформувати про це спеціально уповноважені органи виконавчої влади у сфері захисту рослин;

додержувати технології вирощування рослин сільськогосподарського та іншого призначення;

своєчасно проводити комплекс профілактичних і винищувальних заходів щодо боротьби з шкідниками, хворобами і бур'янами;

виконувати регламенти зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин;

використовувати відповідну техніку, обладнання та засоби громадської і особистої безпеки;

відшкодовувати підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності та громадянам завдані їм збитки в установленому законодавством порядку;

сприяти державним інспекторам захисту рослин у виконанні покладених на них обов`язків.

Стаття 19. Гарантії діяльності посадових осіб, які здійснюють державний контроль у сфері захисту рослин

Головні державні інспектори захисту рослин України, Автономної Республіки Крим, областей і районів, їх заступники, а також державні інспектори захисту рослин у своїй діяльності керуються цим Законом, законами України «Про пестициди і агрохімікати», «Про карантин рослин», Положенням про державну службу захисту рослин, іншими нормативно-правовими актами.

Рішення державного інспектора захисту рослин, прийняте у межах його повноважень, є обов`язковим до виконання.

Образа особи, яка здійснює державний контроль у сфері захисту рослин, а також опір, погрози, насильство та інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на неї обов`язків, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

Майнова шкода, завдана особі, яка здійснює державний контроль у сфері захисту рослин, у зв`язку з виконанням нею службових обов`язків, компенсується у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України з наступним стягненням цієї суми з винних осіб.

Використання спеціалістів із захисту рослин для виконання робіт, не пов`язаних із захистом рослин, забороняється, якщо інше не передбачено законами України.

Будь-які вказівки посадових осіб не можуть бути підставою для незаконних дій або бездіяльності спеціалістів із захисту рослин.

Стаття 20. Соціальний і правовий захист спеціалістів із захисту рослин

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації усіх форм власності забезпечують спеціалістам із захисту рослин належні виробничі та житлові умови, а також медичне і транспортне обслуговування.

Спеціалісти із захисту рослин підлягають обов`язковому страхуванню на випадок каліцтва або професійного захворювання, одержаних при виконанні службових обов`язків, у порядку, встановленому законодавством.

У разі такого каліцтва або професійного захворювання спеціалістам із захисту рослин виплачується одноразова грошова допомога у розмірі від трирічної до п`ятирічної заробітної плати залежно від ступеня втрати працездатності.

Спеціалістам із захисту рослин, які проживають і працюють за спеціальністю у сільській місцевості, селищах міського типу, відповідно до законодавства надається право на безплатне користування житлом, опаленням та освітленням, пільгове кредитування на обзаведення господарством, на будівництво індивідуальних жилих будинків, придбання худоби. Це право зберігається за спеціалістами із захисту рослин — пенсіонерами, які працювали у сфері захисту рослин у сільській місцевості і проживають там.

Спеціалісти із захисту рослин для виконання службових обов`язків забезпечуються службовими транспортними засобами. У разі використання ними особистого автомобільного транспорту в службових цілях їм виплачується грошова компенсація у встановлених розмірах.

Моральне та матеріальне заохочення, надбавки до заробітної плати за шкідливі умови праці, надурочні роботи спеціалістів із захисту рослин здійснюються відповідно до законодавства.

Розділ III. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ РОСЛИН. ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ, РОЗГЛЯД СПОРІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Стаття 21. Відповідальність за порушення законодавства про захист рослин

Порушення законодавства про захист рослин тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно з законами України.

Відповідальність за порушення законодавства про захист рослин несуть особи, винні у:

поширенні шкідливих організмів внаслідок порушення технології вирощування рослин сільськогосподарського та іншого призначення;

екологічно не обгрунтованому здійсненні захисту рослин;

недодержанні вимог нормативно-правових актів з питань захисту рослин, що призвело до пошкодження, погіршення стану рослин та якості продукції рослинного походження, а також забруднення довкілля;

неповідомленні (приховуванні) або наданні неправдивої інформації про загрозу посівам, деревним насадженням, іншій рослинності відкритого та закритого грунту, а також продукції рослинного походження від шкідливих організмів;

завезенні на територію України та реалізації засобів захисту рослин, а також речовин і сировини для їх виготовлення, що не пройшли державних випробувань і реєстрації;

ухиленні від пред'явлення або непред'явленні засобів захисту рослин для проведення їх огляду, досліджень;

невиконанні законних вимог посадових осіб, які здійснюють державний контроль за додержанням законодавства про захист рослин.

Законами України може бути встановлено відповідальність і за інші види порушень у сфері захисту рослин.

Стаття 22. Відшкодування збитків, завданих внаслідок порушення законодавства про захист рослин

Підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни, які своїми діями або бездіяльністю сприяли поширенню шкідливих організмів, відшкодовують завдані збитки відповідно до законодавства України.

Стаття 23. Розгляд спорів з питань захисту рослин

Спори, що виникають у сфері захисту рослин, вирішуються судом у встановленому законодавством порядку.

Розділ IV. НАУКОВЕ, ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАХИСТУ РОСЛИН

Стаття 24. Професійна діяльність у сфері захисту рослин

Професійною діяльністю у сфері захисту рослин можуть займатися громадяни, які мають вищу освіту відповідного рівня і професійного спрямування.

У підприємствах, установах та орга-

(Закінчення на 8-й стор.).

Професіоналам — пільги і автомобіль, порушникам — штраф

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про захист рослин

(Початок на 6—7-й стор.).

нізаціях усіх форм власності роботи, пов'язані із захистом рослин, проводяться працівниками, які пройшли відповідну підготовку з технології захисту рослин, і тільки під безпосереднім керівництвом спеціалістів із захисту рослин.

Громадяни, яким земельні ділянки належать на праві власності або праві користування і які займаються вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин і насаджень, мають бути обізнані із засобами захисту рослин і технологією їх застосування. Спеціально уповноважені органи виконавчої влади у сфері захисту рослин повинні сприяти їм у цьому.

Стаття 25. Підготовка кадрів, підвищення кваліфікації, перепідготовка та атестація спеціалістів із захисту рослин

Підготовка спеціалістів із захисту рослин здійснюється на факультетах захисту рослин у вищих сільськогосподарських навчальних закладах.

Післядипломне навчання спеціалістів із захисту рослин здійснюється на факультетах захисту рослин, курсах підвищення кваліфікації у вищих навчальних закладах, навчальних комбінатах (центрах), школах та на спеціалізованих курсах.

Періодичність підвищення кваліфікації — не рідше одного разу на 5 років.

Підготовка і перепідготовка, підвищення кваліфікації кадрів масових професій, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, фермерських господарств, які проводять роботи, пов'язані із захистом рослин, здійснюються у навчальних комбінатах (центрах), на спеціалізованих курсах при державних станціях захисту рослин.

Плата за навчання спеціалістів спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, а спеціалістів, які працюють на підприємницьких засадах, — за рахунок власних коштів.

Спеціалісти спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин підлягають атестації у встановленому законодавством порядку. За результатами атестації визначаються відповідність працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, категорія, а також встановлюється посадовий оклад згідно з законодавством України.

Стаття 26. Наукове забезпечення захисту рослин

Наукове забезпечення захисту рослин здійснюється Національною академією наук України, Українською академією аграрних наук, Міністерством агропромислового комплексу України через мережу наукових і науково-дослідних установ та організацій.

Стаття 27. Фінансування заходів щодо захисту рослин

Фінансування заходів щодо захисту рослин здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів підприємств, установ, організацій усіх форм власності, громадян та інших не заборонених законами України джерел.

Фінансування розроблення та виконання загальнодержавних, міждержавних, регіональних цільових програм захисту рослин, запобіжні заходи щодо поширення, локалізації та ліквідації карантинних і особливо небезпечних шкідливих організмів, а також контрольні обстеження сільськогосподарських угідь здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, а також за рахунок коштів підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян.

Стаття 28. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин

Фінансування та матеріально-технічне забезпечення спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері захисту рослин здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, а також надходжень за виконання робіт, пов'язаних із захистом рослин (навчання працівників, які безпосередньо виконують роботи із захисту рослин, надання консультативних, інших послуг, виготовлення і реалізація біологічних засобів захисту рослин, аналітичні дослідження пестицидів щодо відповідності сертифікату якості тощо), за договорами з підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, за рахунок інших не заборонених законами України надходжень.

Стаття 29. Міжнародне співробітництво у сфері захисту рослин

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері захисту рослин на основі багатосторонніх та двосторонніх угод.

Участь України у міжнародному співробітництві у сфері захисту рослин здійснюється в порядку, встановленому законодавством України, шляхом:

проведення спільних наукових досліджень;

розроблення і реалізації міжнародних програм із захисту рослин;

здійснення взаємного обміну інформацією у сфері захисту рослин, вивчення міжнародного досвіду;

проведення та участі у міжнародних конференціях, конгресах, симпозіумах, виставках тощо.

Якщо міжнародним договором, згода на обов`язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ V.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України до 1 лютого 1999 року:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із Законом України «Про захист рослин»;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їхніх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
14 жовтня 1998 року.
№180-XIV

Найперший ворог демократії — лжедемократія

Історія дала Компартії суворий і повчальний урок...

Після обнародування Центрвиборчкомом результатів виборів народних депутатів України, що відбулися 29 березня ц. р., лідер партії «Народний рух України» В'ячеслав Чорновіл заявив: демократи програли їх. Розмірковуючи в цьому напрямі, можемо стверджувати, що під час згаданих виборів українська демократія якщо й не програла, то, принаймні, потрапила в нокдаун.

Чи є підстави для такого висновку? На мій погляд, так. Але зовсім не в цей день і не з тих, передусім, причин, про які говорив пан Чорновіл.

Владислав СТЕПУРА

Участь у боротьбі за мандат народного депутата України, а потім депутатська робота подарували мені сотні зустрічей і відвертих розмов з виборцями. Один із сумних висновків, які можна після цього зробити, такий: для багатьох поняття «демократ», «демократія» тісно пов'язалися з тяжким, злиденним життям чесних трудівників; з сумнівним (з погляду закону і моралі), не за працею збагаченням певного прошарку населення; з незаслуженими привілеями чиновників президентсько-урядової влади та інших її підрозділів; з криміналізацією і мафіозацією суспільства. У цьому зв'язку згадані поняття набули для багатьох (а, може, й для більшості) негативного змісту, стали мало не лайливими.

«Так їй і треба!» — можна було б сказати, якби причина була в самій суті демократії. Та давайте спершу відповімо на запитання: що вона є? Що становить її основу?

Поширена думка: фундамент демократії — ринкова економіка, основана на приватній власності. Та історія легко спростовує цю тезу. Досить узяти до уваги фашистські режими, встановлені свого часу в Німеччині, Італії та Іспанії, або пізніший піночетівський режим у Чилі. За їх панування ці країни, маючи сповна і перше, і друге, ні на йоту не були демократичними.

Бо демократія — це такий державно-політичний устрій, при якому влада належить народу. Її суть — народовладдя.

Чи маємо ми його нині? Очевидно, що ні. Бо хіба ж народ, будучи не на словах, а насправді «єдиним джерелом влади» (як записано в Конституції), тобто маючи реальну, а не паперову владу, довів би свою країну до розорення, пограбування, а себе — до зубожіння й вимирання? Хіба він будував би надрозкішні палаци для президентів, урядовців, а тим більше для нуворишів, не маючи чим нагодувати своїх дітей?

Без реального народовладдя ми, отже, не маємо справжньої демократії. Як той диверсант, що вдягається в чужу форму, в її плаття вдягнулася лжедемократія. Це вона кинула чорну тінь на світле обличчя демократії, облила його брудом своїх неправедних діянь. Це через неї мільйони українців відвертаються від демократії, як свого часу багато хто розчарувався в істотно спотвореній на практиці демократичній по суті соціалістично-комуністичній ідеї.

Саме так: демократичній, якщо пам'ятати, що серцевина демократії — народовладдя. Згадаймо слова Леніна: керувати державою має народ, об'єднаний радами.

Та після його смерті керівництво тодішньою нашою країною — Радянським Союзом — поступово перебрали на себе партійні органи. На практиці були зроблені й інші серйозні відхилення від соціалістично-комуністичної ідеї. І незалежно від того, сталося це внаслідок нерозуміння чи свідомих дій з боку прихованих ворогів ідеї, факт залишається фактом: їй було завдано величезної шкоди.

З усього сказаного вище можна зробити такі висновки. Найнебезпечніший ворог демократії — лжедемократія нашого теперішнього життя-буття. А значить — і всі, хто підтримує її, служить їй та використовує у власних інтересах.

Отже, найважливіше завдання кожного поборника справжньої демократії — боротьба з її паперовим антиподом та його носіями. У низці пов'язаних з цим практичних дій на перше місце я поставив би вдосконалення виборчого законодавства, оскільки передусім саме через вибори народ реалізовує (чи не реалізовує) свою місію єдиного джерела влади в країні.

Минулі вибори показали, що треба йти шляхом подальшого розвитку пропорційної системи. Хоча і вона не позбавлена вад, недоліки мажоритарної більш значні, а щодо умов, то про їх однаковість для всіх кандидатів у депутати в одномандатних округах і говорити нічого. Це настільки очевидно, що навіть Президент Леонід Кучма, виступаючи у Верховній Раді в день відкриття першої сесії (чотирнадцятого скликання), змушений був, по суті, констатувати, що в цих округах програмам протистояли гроші. І саме вони, додамо, нерідко вирішували результат. За цих умов не може бути справедливих виборів, без чого демократія залишається на папері, а в житті править бал лжедемократія.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Зрозуміло, що остання не здасть без бою, без шаленого опору жодної з окупованих нею позицій. У цьому зв'язку вирішального значення набуває об'єднання усіх демократичних сил. Але не за формальною ознакою. Не за назвами партій. Бо назватися народною чи демократичною ще не означає бути такою. Назватися демократом ще не означає стати ним. Критерій один: практичні дії, реальні справи. Вони повинні утверджувати справжнє, а не паперове народовладдя.

Перевірка на демократичність за цим лакмусовим папірцем дає можливість виявити лжедемократів у лавах народних і демократичних за назвою партій. На жаль, їх там дуже багато. Зосередившись на боротьбі з соціалізмом (не з відступами від соціалістично-комуністичної ідеї, що, повторюся, мали, на жаль, у нас місце, а з самою її суттю), численні кравчуки, котрі одягнулися перед виборами в соціал-демократичне вбрання, рухівські чорноволи, ендепівські матвієнки, хотіли вони того чи ні, стали опорою, захисниками лжедемократії. І для успішної протидії їм справжнім поборникам народовладдя з цих партій треба, по-перше, очищати від них свої ряди, відмежовуватися від них, а по-друге — координувати свої дії та об'єднувати зусилля з комуністами і соціалістами.

Історія дала Компартії суворий і повчальний урок, а минулі роки очистили її від носіїв партійних квитків, котрі, як і нинішні лжедемократи, лише на словах ратували за народовладдя. Мабуть, ризиковано говорити про повне очищення партії від таких горе-комуністів. Та навіть якщо воно уже так і є, Комуністичній партії, іншим лівим силам заради утвердження в нашому суспільстві справжнього народовладдя треба, на мій погляд, неодмінно шукати союзників серед тих членів народних і демократичних за назвою партій, які діють (чи хотіли б діяти), як справжні демократи.

Владислав СТЕПУРА,
народний депутат України.

Не держава, а офшорна зона

Виступ голови Рахункової палати В. Симоненка на сесії Верховної Ради України 17 листопада 1998 року

Шановний Олександре Миколайовичу!

Шановні народні депутати!

Рахунковою палатою відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» проведено аналіз виконання державного бюджету України за 9 місяців поточного року. Матеріали аналізу затверджено колегією Рахункової палати.

Я переконаний, ви зі мною погодитеся, що державний бюджет — основна ланка в економічній політиці держави, забезпеченні державної безпеки, а також інструмент контролю цієї політики.

Чи дотримувалися учасники бюджетного процесу цих ключових конституційних положень про державний бюджет поточного року? Чи став у нашій державі закон про державний бюджет законом для всіх учасників бюджетного процесу?

Проведений аналіз показує: **на жаль, ні, і тільки ні.**

Протягом 9 місяців цього року Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом міністрів, Міністерством фінансів було прийнято безліч законодавчих і нормативно-правових актів, що істотно вплинули на поточне виконання державного бюджету.

Верховна Рада за період, що розглядається, прийняла **13 законів і 3 постанови** стосовно бюджетного процесу цього року.

Зокрема, прийнятий у липні 1998 року Закон України «Про внесення змін до статті другої Закону України «Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1998 рік», постанови щодо проведення весняно-польових робіт, фінансового забезпечення вугільної промисловості та інші значно збільшили витрати бюджету.

Попри це відповідні зміни до Закону «Про Державний бюджет України на 1998 рік» не вносилися.

На виконання державного бюджету істотно вплинули укази, прийняті Президентом України в 1998 році. Таких указів, що за станом на 20 жовтня набули чинності, не багато не мало — **тридцять п'ять.**

Як і в попередні роки, значний вплив на бюджетний процес мали постанови та розпорядження, прийняті Кабінетом міністрів України (їх близько 200), які, на жаль, змінили нормативно-правове поле виконання закону про державний бюджет 1998 року, аж ніяк не в бік чіткості, конкретності, прозорості, безумовності його виконання.

Наведу низку прикладів.

Постановою Кабінету міністрів України від 21 січня 1998 року № 68 «Про вдосконалення касового виконання Державного бюджету України» визначено перелік банків, уповноважених здійснювати касове виконання державного бюджету. Аналіз указаного переліку банків, допущених до операцій з державними коштами, показує, що до нього включено банки, які допускали в попередній період найбільше порушень порядку касового виконання державного бюджету. Постанова безпідставно зміцнила становище банків-монополістів на кредитному ринкові, а не поліпшила касове обслуговування державного бюджету.

Другою постановою — від 3 серпня ц. р. № 1200 «Про ставки акцизного збору на деякі товари (продукцію)» — Кабінет міністрів України більш як удвічі збільшив ставки акцизного збору на спирт етиловий і спиртні напої. Рахункова палата не раз звертала увагу на негативні наслідки для бюджету прийняття цієї постанови. Проте уряд пішов на збільшення ставок акцизного збору, і наслідком стали зниження обсягів виробництва та реалізації підакцизних товарів, зростання виробництва в тіньовому секторі та зростання обсягу контрабандного завезення цих товарів, різке скорочення доходів бюджету за статтею «Акцизний збір».

Окреме питання — нормативно-правове поле, в якому виконується витратна частина державного бюджету 1998 року.

Сьогодні водночас діють три нормативно-правові акти, що регулюють виконання витратної частини державного бюджету. Це — Закон України «Про Державний бюджет України на 1998 рік», Указ Президента України від 8 серпня 1998 року «Про скорочення витрат Державного бюджету України на 1998 рік» та постанова Кабінету міністрів України від 18 лютого 1998 року «Про заходи щодо упорядкування бюджетних витрат».

Вимоги і положення вказаних документів багато в чому кардинально відрізняються, суперечать одне одному.

За цієї правової безвідповідальності казати про принцип пропорційності виконання бюджету-98 навіть якось непристойно.

У підсумку нижче середнього рівня профінансовано витрати державного бюджету за такими напрямами, як:

освіта — **48 відсотків;**

наука — **38 відсотків;**

сільське господарство — **36 відсотків;**

охорона довкілля — **34 відсотки;**

охорона здоров'я — **31 відсоток;**

культура — **28 відсотків.**

За затвердженої на рік суми в **910 мільйонів гривень лише 65,3 мільйона гривень** спрямовано на погашення заборгованості в заробітній платі, що виникла в попередні роки.

Стипендії студентам недофінансовано на **19,5 мільйона гривень.**

Лише на **5 відсотків** виконано фінансування заходів з охорони та раціонального використання земель.

Зовсім не виділяли коштів на погашення заборгованості у знецінених грошових заощадженнях громадян в установах Ощадбанку, хоча ці витрати — захищена стаття державного бюджету і мали фінансуватися передусім.

І це при тому, що система виконання закону про бюджет, як ні одна із систем, жорстко регламентована Конституцією та законами України. Їх виконання має забезпечити виконання державного бюджету на основі законності, пропорційно, у межах тих коштів, які визначено. Але, все-таки, з року в рік ця система не спрацьовує.

На нашу думку, її непрацездатність визначається тим, що закон про державний бюджет у нашій державі поки що не є законом. У кращому разі він розглядається виконавцями як елементарний індикативний план доходів і витрат на поточний рік.

Друга проблема — проблема наповненості державного бюджету, виконання його доходної частини.

Фактично за 9 місяців поточного року до державного бюджету надійшло **10,7 мільярда гривень,** або **50,8 відсотка** річних призначень. Навіть без поправок на інфляцію, порівняно з відповідним періодом минулого року, доходи держбюджету в нинішньому знизилися ще на **325 мільйонів гривень.**

Чому так відбувається?

На нашу думку, насамперед тому, що суми наданих податкових пільг за своєю величиною зіставні сьогодні з усіма доходами державного бюджету, а то й перевершують їх.

Торік через надані податкові пільги бюджет не отримав **19 мільярдів 715 мільйонів гривень.** Цієї суми, яка на **17 відсотків** більша за всі надходження до держбюджету, вистачило б не тільки для того, щоб розрахуватися з усіма боргами бюджету в заробітній платі, пенсіях, стипендіях, а й щоб збільшити їх щонайменше втричі в доларовому еквіваленті!

Ситуація з пільгами в 1998 році не змінилася.

Сума наданих пільг з податків і платежів до бюджету в першому кварталі поточного року становила **6 мільярдів 153 мільйони гривень.**

Із загальної суми наданих пільг найбільшу суму становили:

пільги з податку на додану вартість — **5 мільярдів 17 мільйонів гривень;**

податку на прибуток підприємства — **634 мільйони гривень;**

з плати за землю — **250 мільйонів гривень;**

пільги платників акцизного збору — **207 мільйонів гривень.**

Найбільші суми пільг було надано платникам:

міста Києва — **1 мільярд 933 мільйони гривень, або 31,4 відсотка від усієї суми пільг;**

Дніпропетровської області — **1 мільярд 157 мільйонів гривень,** або **18 відсотків;**

Донецької — **811 мільйонів** гривень, або **6,3 відсотка.**

У низці регіонів сума податкових пільг значно перевищує сьогодні обсяги фактичних надходжень до бюджету:

у Дніпропетровській області — **в 3,5 разу;**

у місті Києві — **в 2,5 разу;**

у Запорізькій області — **в 2 рази;**

у Донецькій області — **в 1,7 разу.**

Навіть серед найменших сум отриманих по Україні пільг (у Волинській, Чернівецькій, Закарпатській і Чернігівській областях) питома вага пільг до суми фактичних надходжень становить близько **38 відсотків.** Хоча, звісно, все пізнається в порівнянні.

Друга категорія значних пільг — пільги на імпорт.

Більш як половина імпортної продукції, що завозиться на територію України, взагалі не обкладається митним збором.

За даними Державної митної служби України, за 8 місяців поточного року фактично сплачено мито **492 мільйони гривень,** а пільги, звільнені від сплати, становлять **711 мільйонів гривень,** тобто **майже в півтора разу** більше!

І ситуацію, судячи з усього, ніхто не збирається змінювати. Проектом державного бюджету на 1999 рік передбачено, що в 1999 році з імпортної продукції, котра завозиться до України на плановану суму більш як у **20 мільярдів доларів,** митним збором обкладатимуть лише продукцію на **6 мільярдів доларів.** При цьому середня ставка митних зборів на продукцію, яку все-таки обкладатимуть, становить лише **5,2 відсотка.**

Просто-таки якась офшорна зона, а не держава Україна! 70 відсотків імпорту взагалі не обкладається митним збором, а решта обкладається ставкою трохи більшою, ніж **5 відсотків!**

Якщо ви думаєте, що ситуація з пільгами змінилася в другому кварталі цього року, коли стало очевидно, що криза насувається, або в третьому кварталі, коли вона настала, — то ви, шановні депутати, глибоко помиляєтеся.

Обсяги чинних і нових пільг не зменшилися, а постійно збільшуються. Ось постанова Кабінету міністрів України від 7 листопада ц. р., якою надано значні пільги з ПДВ на імпорт низки товарів. За нашими розрахунками, ціна питання — **більш як 500 мільйонів гривень** втрат державного бюджету до кінця року. Як тут не згадати лист уряду на ім'я Верховної Ради, надісланий за два дні до цього рішення, де Кабмін просить Верховну Раду прийняти рішення щодо скасування пільг. Ці документи підписувала одна й та сама людина, та, мабуть, різними руками. Інакше не поясниш.

Але вже той, хто в нашій державі все-таки платить податки і митні збори, платить їх, що називається, «на повну котушку»: і за себе, і «за того хлопця». Як результат, з одного боку — пільги підривають фінансову базу бюджету, а з другого, економічну основу держави — фінансове становище працюючих товаровиробників.

Третя проблема — законність та ефективність використання коштів державного бюджету.

Результати аналізу показують, що частина державних бюджетних грошей використовується не за цільовим призначенням, незаконно, неефективно, стаючи основою для побудови легальних і напівлегальних фінансових схем і механізмів збагачення.

Ось лише деякі приклади.

Обмеження надходження реальних коштів до бюджетів у зв'язку з виконанням доходної частини значною мірою за рахунок взаємозаліків. Скільки ми про це казали! Суворо регламентували в законах про бюджет і в 1997-й, і на 1998 рік, але за 9 місяців 1998 року доходна й витратна частини державного бюджету виконані за рахунок взаємозаліків на **1,1 мільярда** гривень кожна. І процес негрошового виконання держбюджету активно триває. Про проблеми виконання держбюджету за рахунок взаємозаліків, зловживання, що виникають у зв'язку з цим, Рахункова палата інформувала і Президента, і Кабінет міністрів, і Верховну Раду. Реакція була специфічна.

Кабінет міністрів України 1 жовтня ц. р. прийняв постанову № 1573 «Про спеціалізоване державне підприємство «Укрспецфін». Аналіз постанови показав, що Міністерство фінансів і Державне казначейство під приводом впровадження, як сказано в постанові, альтернативних взаємозалікам фінансових механізмів створюють посередницьку комерційну структуру для викупу кредиторської і дебіторської заборгованостей держави. Створення такої структури суперечить Конституції України, чинному законодавству, призведе до зменшення доходів бюджету, створить умови для фінансових зловживань коштами, виключить з цього процесу і Мінфін, і казначейство.

Неефективне використання бюджетних коштів простежується на кожному кроці.

Ось приклад. На закупівлю зерна під державне замовлення 1994—1997 років та врожай 1998 року було виділено бюджетних коштів на загальну суму **2,9 мільярда гривень.** Запропонована Мінсільгосппромом і Міністерством фінансів схема надання і повернення бюджетних позик під держзамовлення на закупівлю продовольчого зерна та сортового насіння передбачає багатоканальне спрямування цих коштів і матеріальних ресурсів через систему посередників, є непрозора і важко контрольована.

У результаті кошти, що їх виділяють з держбюджету насамперед для розрахунків за закуплене зерно під держзамовлення, надходять не сільськогосподарському товаровиробникові, а системі посередників, які у вигляді поставок пально-мастильних матеріалів, мінеральних добрив і запчастин передають їх сільгоспвиробникам. Ціни на них визначає сам постачальник-посередник, додаючи до них вартість наданих послуг. Закупівля врожаю здійснюється тим самим посередником, але вже за заниженими цінами.

У результаті заборгованість сільськогосподарських товаровиробників тільки перед ДАК «Хліб України» за отримані матеріально-технічні ресурси, насінні і фуражні позики на 1 червня 1998 року становила **1,6 мільярда гривень,** яких сільгоспвиробники і в очі не бачили.

Наступне, про що не можна не сказати. Державний бюджет України на 1997 рік затверджено із запізненням на 6 місяців. Державний бюджет на 1998 рік начебто було затверджено вчасно. Але, все-таки, це мало відбилося на якості виконання бюджету. То, може, нам узагалі не потрібний бюджет? І це питання аж ніяк не риторичне.

Сьогодні навколо бюджетних коштів створено такий психологічний клімат, коли багато хто із найвпливовіших підприємців думає не про те, як чесно заробити гроші, а про те:

як отримати податкові пільги;

або як отримати доступ до бюджетних грошей і стати учасником однієї із прибуткових схем використання державних ресурсів або в схемі обслуговування «дефіциту».

А той, хто все-таки намагається в Україні чесно працювати, практично не має шансів вижити, бо весь податковий тягар і весь тиск державного супермонополізму лежить саме на ньому. В результаті такий товаровиробник або «йде в тінь», або розоряється. Усе це хочеш не хочеш закладається до системи виконання бюджету. І кінця цьому не видно.

Уряд надіслав до Верховної Ради проект державного бюджету на 1999 рік. Оскільки цей проект сповна відтворює картину нинішнього року, до того ж у варіанті, що погіршується, вкрай необхідно врахувати всі помилки, зроблені під час укладення і виконання держбюджету 1998 року.

І останнє. Маленька історична довідка. Рахункову палату Франції було створено в чотирнадцятому столітті. Відтоді її існування переривалося лише на кілька років під час революції, а повноваження з року в рік лише посилювалися. В період з 1345 по 1781 рік у Франції **було страчено 27 міністрів фінансів** і помилувано чотири. Але це у середні віки. Ми з вами любимо порівнювати себе з Францією.

Рахункова палата України існує другий рік. У листопаді нас прийняли до організації INTOSAI, що об'єднує рахункові палати світу. В нашій державі революції немає, міністри фінансів спокійно йдуть і приходять, і дай їм Боже здоров'я. Але рішенням Конституційного суду у Рахункової палати вже забрали контроль над доходною частиною бюджету та інші важливі повноваження, в тому числі пов'язані із забезпеченням діяльності та застосуванням санкцій за результатами проведених перевірок.

Можливо, комусь Рахункова палата й не потрібна. Але є держава, є її фінансові інтереси, від реалізації яких залежить загальна моральна та фінансова ситуація в суспільстві, його економічна безпека.

Наявну хибну практику розробки та прийняття державного бюджету України, забезпечення його виконання треба змінити. Треба діяти. В тому числі використовуючи відомі вам статті Кримінального кодексу.

Україні вкрай потрібна національна програма відродження АПК

Народне господарство за сім років так упало, що його стан можна характеризувати як коматозний.

З часу входження України у смугу так званих економічних реформ збігло 7 років. Термін цілком достатній, щоб підбити певні підсумки, оцінити ситуацію, в якій опинилася країна, і спрогнозувати подальші вектори дії.

Проте життя показує, що ніхто цього не збирається робити: ні доморощені реформатори, ні уряд, ні Президент. Народ переконують в якихось успіхах, у тому, що реформи вже забезпечили позитивні зрушення і що нарешті їх треба прискорити. З особливою настирливістю уряд доповідає представникам зарубіжних організацій про успіхи реформ.

А реальна картина зовсім інша: народне господарство за сім років так упало, що його стан можна характеризувати як коматозний. В особливо критичному становищі опинилось агропромислове виробництво — та сфера української економіки, яка ще в недалекому минулому визначала економічну міць держави, стверджувала її сутність у світовому господарстві. Щоб у цьому переконатися, пошлемося на факти.

У 1986 —1990 роках середньорічний приріст продукції сільського господарства становив 1,6%, на частку сільського господарства припадало 20% валового суспільного продукту і 33% виробленого національного доходу. Стабільний розвиток давав можливість, головним чином за рахунок власного виробництва, споживання основних продуктів харчування наблизити до науково обґрунтованих норм. І навіть за таких умов проведене в 1990 році вибіркове обстеження засвідчило, що 50 — 80% респондентів вважали недостатнім рівень споживання молока і молочних продуктів, цукру, кондитерських виробів, овочів і фруктів, риби і рибопродуктів, м'яса і м'ясопродуктів. Отже, держава мала серйозне замовлення споживачів на нарощування виробництва конкретних видів продовольства.

Однак грянула перебудова і псевдоекономічні реформи. Що вони забезпечили?

Виробництво тих продуктів, споживання яких, на думку населення України, було недостатнім, за роки реформ скоротилося (разів): м'ясо — 3,1; ковбасні вироби — 3,6; м'ясні напівфабрикати — 9,8; тваринне масло — 2,4; продукція з незбираного молока — 6,2; цукор-пісок — 1,9 тощо. За рівнем виробництва і споживання продовольчих товарів країна скотилася до 1950 — 1960 років.

До початку реформ Україні належало 20 — 25% союзного виробництва сільгосппродукції. Переробними підприємствами вироблялося 55% цукру, 25% м'ясних продуктів, майже 40% тваринного масла, понад 40% олії тощо. Саме в ті часи практики сільського господарства і науковці переконалися: Україна спроможна не лише повністю забезпечити власні потреби у продовольстві, а й щорічно експортувати 20 — 25 млн. т зерна, 2,5 — 3 млн. т цукру, 1,5 млн. т олії, 1 — 1,5 млн. т м'ясних і 2 — 3 млн. т молочних продуктів.

У 80-х роках відчутного розвитку набула агропромислова інтеграція. Уже в 1990-му в країні функціонувало 38 агропромислових комбінатів, 29 агропромислових об'єднань і 66 агрофірм, тобто тих міжгалузевих формувань, які налагодили стабільні зв'язки у виробництві, переробці і реалізації сільськогосподарської продукції і об'єднали понад 2400 підприємств сільського господарства, промисловості, будівництва і торгівлі.

Саме тоді в цілому склався певний паритет між сільським господарством, з одного боку, та промисловістю і агросервісом, з другого. Зрештою, почали формуватися і витримуватися пропорції між виробництвом промислових ресурсів та їх використанням у сільському господарстві, між обсягами агропродукції і потужностями переробних підприємств, між вартістю кінцевого продукту АПК і платоспроможним попитом населення.

Найвагоміше свідчення нормального функціонування агропромислового виробництва в ті роки — і сільське господарство, і переробні галузі, і агросервіс працювали рентабельно. Наприклад, в 1990 — 1991 роках кількість збиткових господарств становила менш як 1%. Підприємства харчосмакової та м'ясомолочної промисловості за збільшення промислово-виробничих фондів за 1986 — 1991 роки на 21% обсяг продукції подвоїли, знизивши у такий спосіб фондомісткість, що й забезпечувало рентабельне виробництво.

Постає питання: навіщо було розпочинати реформи і чи були вони взагалі потрібні? За своєю суттю реформа означає не що інше, як поліпшення, перетворення, зміну, перебудову чого-небудь. Реформа в кінцевому підсумку спрямовується не на розвал економіки, а на виведення її із застою, поліпшення функціонування не лише народного господарства, а й його інституціональних структур, і не через якийсь невизначений час, а у спрогнозовані близькі строки.

Чи були причини для реформування в Україні економіки, і зокрема у сфері агропромислового виробництва? Звичайно, були і непоодинокі. Командно-адміністративна система сковувала господарську ініціативу. Держава дедалі більше втручалася у справи підприємств, адміністративні методи управління витісняли економічні, широкого розмаху набирав державний патерналізм.

Ці тривожні прояви і мали стати об'єктом, предметом економічної реформи. Однак уряд і доморощені реформатори з подачі заморських «доброзичливців» розпочали пошуки ефективного власника, забувши, що в аграрному виробництві перша скрипка належить не власнику, а господарю-виробнику. Враз їм закортіло переконати всіх і вся, що український селянин, з діда-прадіда хазяйновитий, ні сіло ні впало переродився, став неробою, ледарем. Його, цього генетично закодованого господаря захотілося замінити власником. І пішло, поїхало. Сім років шукаємо примарного власника, щораз інтенсивніше розвалюючи сільське господарство, компрометуючи справжнього господаря.

У гонитві за власником як головним критерієм і кінцевою метою економічних реформ зруйновано не тільки сільське господарство, а й галузеві зв'язки, що сприяли становленню агропромислового виробництва. Переробні галузі й агросервісні структури за рахунок зубожіння сільського господарства продовжують працювати рентабельно, а аграрії з року в рік котяться в економічну прірву.

Якщо не відійти від спотвореної практики міжгалузевих відносин, то не за горами той час, коли переробним підприємствам не буде що переробляти, а різним сервісним організаціям — обслуговувати. Потрібні здоровий глузд, добра воля всіх причетних до АПК, нарешті, чітка національна програма відродження міжгалузевих стосунків і формувань, що діятимуть на засадах взаємної вигоди.

Головним критерієм тут має бути визнання того, що сільське господарство — першооснова функціонування АПК і від його економічного стану залежать інші галузі, що формують це найбільше в Україні міжгалузеве об'єднання.

В основу державної політики відродження АПК слід покласти принцип «сильні регіони — сильний центр», формування регіональних агропромислових структур, здатних забезпечити паритетні умови функціонування аграрних, переробних, сервісних і торгових підприємств, а також фінансово-банківських установ. Таким формуванням не потрібно шукати власників та інвесторів, а слід самотужки задовольняти нагальні вимоги становлення ринкової економіки: на рівні конкретного регіону прогнозувати ринки збуту вироблюваної продукції. Це скоротить чисельних посередників та зайві ланки обкладання технологічного процесу податком на додану вартість, отже, стимулюватиме регіональні ринки продовольства, бо здешевлення кінцевого продукту сприятиме зростанню попиту на нього. Регіональні агропромислові структури зможуть з меншими витратами здійснювати закупівлю матеріально-технічних ресурсів великими оптовими партіями і за рахунок цього дати новий імпульс інвестиційному процесу. Залучення до цього процесу на рівні регіонів фінансово-банківської системи відкриє надійний шлях до спрощеного і вигідного для виробника доступу до фінансових ресурсів.

Агропромислові формування регіонального рівня здійснюватимуть управління та координацію діяльності в системі «виробництво сировини — її промислова переробка — реалізація кінцевого продукту». Для подальшого їх функціонування з боку держави необхідно вжити ряд термінових заходів:

1. Оскільки агропромислові формування за своєю суттю покликані задовольнити попит на продовольчі і непродовольчі товари сільськогосподарського походження, в законодавчому порядку покласти на них відповідальність за самозабезпечення регіону, тобто місцевого ринку, насамперед продовольчого. Весь обсяг виробленого і реалізованого в регіоні продовольства вважати державним замовленням, що не підлягає вивозу за межі цієї території. У централізовані фонди має надходити та продукція, що є лишком понад регіональні потреби і яка має стати об'єктом уваги товарних бірж. Відновити систему державного замовлення на основні стратегічні види продукції і забезпечити авансування сільськогосподарських товаровиробників у рахунок контрактних угод.

2. Дати право агропромисловим формуванням широко залучати до інтеграційного процесу підприємства й організації, підпорядковані іншим структурам. Забезпечити поступовий перехід до створення агропромислових концернів, агропромислово-фінансових груп, здатних інтегрувати і підпорядковувати єдиному управлінню аграрні, переробні, агросервісні і торгові підприємства, фермерські і особисті підсобні господарства, фінансово-банківські установи.

3. Передати у повне відання і розпорядження регіональних АПК фінансові питання, у тому числі і валютні розрахунки, для чого створити у складі агропромислових формувань відокремлений банк чи фінансово-розрахунковий центр. Така централізація і концентрація фінансових ресурсів безпосередньо на місцях сприятиме забезпеченню переробних галузей оборотними коштами, а також формуванню в межах регіону колективного інвестиційного фонду для вирішення нагальних виробничих і соціальних питань.

4. Підключити регіональні АПК до системи матеріально-технічного постачання, скоротивши на цій основі розбухлу мережу посередників, зацікавлених у викачуванні з аграріїв непомірних прибутків.

5. Передати агропромисловим формуванням функції місцевих органів Комітету державного майна в цій сфері матеріального виробництва.

6. Впорядкувати цінову політику для АПК шляхом зональної диференціації цін на сільськогосподарську продукцію і встановлення пільгових цін на матеріально-технічні ресурси для аграрних підприємств. Запровадити для сільськогосподарських підприємств податкові канікули строком на 2 — 3 роки.

7. Сформувати систему економічних важелів (договірні ціни, пільгове матеріально-технічне забезпечення, централізовані вивіз продукції) державної підтримки особистого підсобного господарства, де тепер зосереджена значна частка виробництва картоплі, овочів, фруктів і продукції тваринництва, залучивши до цього споживчу кооперацію.

8. Обмежити імпорт продовольства, яке в достатку можна виробити на власних підприємствах, і тим самим дати ринковий простір власному товаровиробнику.

9. Запровадити чітку систему стандартів і контролю за їх додержанням у сфері санітарії і безпеки харчових продуктів, сконцентрувавши ці функції, а також механізм експорту-імпорту продовольства в руках Мінагропрому.

Як видно з викладеного вище, така система державного впливу зв'язана в основному з конкретизацією повноважень і передачею механізму менеджменту безпосередньо в райони. Мінагропром в такому разі має опрацьовувати найважливіші стратегічні напрями аграрної політики і створювати організаційно-економічні умови для її реалізації на місцях.

Практика виживання аграрних, переробних і сервісних підприємств в таких умовах покликала б до життя нові форми агропромислової інтеграції — спільне виробництво сировини, оренду землі переробними підприємствами, володіння виробниками сировини контрольним пакетом акцій переробного підприємства, спільне володіння власністю, регулювання взаємовідносин контрактними угодами тощо. В усіх цих формуваннях основою є не що інше, як взаємна вигода і визнання права виробника сировини на кінцевий результат спільного господарювання. Їм треба надавати законодавчу основу і організоване регулювання зверху донизу. Для цього й потрібно мати національну програму відродження АПК, розраховану на конкретні строки, адресовану конкретним виконавцям, підкріплену необхідними ресурсами і економічним механізмом. Це — головний розділ національної програми відродження економіки України, ідея якої народилася в стінах Верховної Ради.

У народі кажуть: «Розумний торгує продукцією, простак — сировиною, а дурень — землею». То, може, настав уже час прислухатися до цієї народної мудрості.

Євген КИРИЛЬЧУК,
народний депутат України;

Микола ХОРУНЖИЙ,
доцент Київського національного економічного університету.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Для підприємств, що ведуть боротьбу за існування: альтернатива ліквідації в рамках процедури банкрутства

Теперішня економічна ситуація в Україні піддає небезпеці існування багатьох підприємств країни, а отже, і здатність цих підприємств давати роботу нашим громадянам.

Згідно з деякими оцінками, від 80 до 90 відсотків усіх підприємств нашої країни неплатоспроможні, тобто вони не в змозі розрахуватися із своїми боргами. Сьогодні більшість таких підприємств працює, використовуючи дуже малий відсоток своїх виробничих потужностей. Ще деякий час вони зможуть працювати в такий спосіб, але згодом почнуть задихатися під тягарем власних боргів, якщо не знайдуть якийсь спосіб, щоб набути прибутковості.

Багато таких підприємств очевидно не виживуть за теперішніх умов. Але деякі з них могли б продовжувати функціонувати і навіть досягти успіхів, якщо їм було б надано можливості реорганізуватися через відстрочення сплати своїх боргів, через пошук нових ринків та зменшення виробничих видатків. А якщо дозволити цим підприємствам повністю занепасти та бути ліквідованими, негативний вплив тах подій ще довго даватиметься взнаки вітчизняному виробництву та рівневі зайнятості в країні. Отже, треба рішуче діяти і швидко запровадити політичні заходи, які запобігли б зникненню багатьох життєздатних підприємств, дозволивши їм натомість пристосуватися до важких економічних умов. Наріжним каменем такої політики було б прийняття закону про банкрутство, який містить положення про реорганізацію підприємств і дозволяє підприємствам управляти своїм власним оздоровленням.

Комітет з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій працює над законопроектом, який має виправити недоліки чинного Закону про банкрутство, прийнятого у 1992 році. Закон про банкрутство у тому вигляді, який він є, головним чином передбачає ліквідацію активів підприємства для сплати його боргів. Слабкий стан української економіки створює ситуацію, коли грошові зобов'язання підприємства перевищують реальну вартість його активів; до того ж може бути важко знайти покупців для активів ліквідованого підприємства. Отже, в результаті ліквідації підприємства можна отримати дуже мало грошей, та й ці гроші, ймовірно, перепадуть тим кредиторам, чиї кредити забезпечені істотною заставою, тоді як робітники, державні податкові органи та незабезпечені кредитори здебільшого залишаться ні з чим. Незважаючи на таку ситуацію, мають місце очевидні випадки, коли ліквідація необхідна і навіть бажана, наприклад, коли підприємство не має перспектив на виживання, або коли активи підприємства варті більшого, якщо вони будуть використовуватися в інший спосіб. Однак є інші ситуації, коли проблемні підприємства не мають підлягати ліквідації. Власне, якщо після реорганізації підприємство буде спроможне сплатити своїм кредиторам більше, аніж вони отримали б за ліквідації, треба розглядати варіант реорганізації підприємства, а не його ліквідації. До того ж є інші, менш очевидні, але не менш важливі переваги реструктуризації підприємства, а саме:

❍ **Робітники підприємства не втрачають свою роботу.** Навіть якщо заради поліпшення ефективності виробництва підприємство буде змушене звільнити деяких робітників, інші його робочі й адміністративні працівники продовжуватимуть працювати, тоді як за ліквідації роботу втратять усі.

❍ **Підприємство продовжує існувати як клієнт для всіх своїх постачальників.** Підтримування ділових стосунків та перспективи збуту продукції для постачальників можуть бути важливіші, аніж заборгованість підприємства.

❍ **Економічна діяльність на місцевому рівні не припиняється.** Підприємства деяких міст і населених пунктів фактично є основою місцевої економіки. Якщо велике місцеве підприємство реструктуризується та продовжує працювати, то саме це підприємство, його постачальники та робітники купуватимуть продукцію та користуватимуться послугами, що виробляються та продаються у цій місцевості, зміцнюючи в такий спосіб інші місцеві виробництва.

❍ **Держава зберігає та поліпшує базу оподаткування.** Ліквідовані підприємства не сплачують податки, в той час як реструктуризовані підприємства будуть збережені для держави як платники податків, які навіть у коротко- та середньостроковий терміни можуть сплатити більше податків, ніж було б сплачено, якби ці підприємства підлягали ліквідації.

❍ **Власники підприємства мають стимул нарощувати та розширювати виробництво.** Можливо, в разі реструктуризації згодом після первинного скорочення виробництва, будуть здійснені деякі інвестиції в обладнання та/або будуть найняті нові робітники.

❍ **Можуть бути залучені зовнішні інвестиції,** що принесуть в місцеву економіку новий капітал та досвід.

Істотним недоліком чинного закону, що посилює його схильність до ліквідації підприємств, є відсутність у ньому зрозумілого положення, за яким би підприємство-боржник могло провести власну реорганізацію. Після звернення в суд про порушення справи про банкрутство підприємство-боржник піддає себе небезпеці втратити контроль над виробництвом або небезпеці примусової ліквідації. Доки не існуватиме реального юридичного захисту від небезпеки такого роду, для підприємства-боржника немає сенсу звертатися до суду із заявою про власну реорганізацію. Ефективний та зрівноважений закон про банкрутство має визнавати інтереси і кредиторів, і боржників, а також надавати підприємству можливості стати прибутковим після реорганізації. Закон має забезпечувати, що після реорганізації підприємства його кредитори отримають більше, ніж вони могли б отримати за ліквідації, тоді як підприємства-боржники не втратять контроль над виробництвом і зможуть прогнозувати майбутні прибутки.

Взагалі гідний закон про банкрутство має вважати ліквідацію тільки як крайній, але не очікуваний результат. Важливо розширити рамки закону так, щоб процедура реорганізації стала б такою ж здійсненною, як і процедура ліквідації, але лише за обставин, коли підприємство здатне успішно реорганізуватися.

Не кожне підприємство придатне для реорганізації, оскільки в деяких випадках кредитори можуть отримати більше за ліквідації, ніж за реорганізації. Але в Україні справді існують підприємства, що є гідними кандидатами для реорганізації, зокрема ті підприємства, що мають конкурентоспроможну технологію та продукцію і вже зробили деякі кроки до виходу на нові ринки. Такі підприємства матимуть успіх, якщо вони здійснять певний план реструктуризації, що включає заходи з поліпшення ефективності виробництва, зменшення видатків та впровадження нової продукції та ринків. Згідно із цим планом, кредиторам підприємства, включаючи державу (бюджетна заборгованість підприємства), буде повністю або частково сплачено борги протягом певного часу. Ключові елементи ефективного закону про реорганізацію в рамках банкрутства включають:

❍ Можливість для підприємства домовитися про відстрочення або прощення своїх боргів за умови, що кредитори отримають більше за реорганізації підприємства, ніж за його ліквідації.

❍ Зрозумілий механізм проведення підприємством-боржником своєї реорганізації за наявності міцного керівництва, що здатне тримати контроль над виробництвом.

❍ Положення про обумовлене звільнення від сплати податків, що має місце, коли податкові органи реструктуризують податкову заборгованість до контрольованого рівня, простивши податки, старіші за стандартний строк, наприклад, два роки, натомість зобов'язавши боржника протягом певного періоду сплатити всі податки, накопичені за період часу, менший за два роки, а також зобов'язавши боржника своєчасно сплачувати всі поточні податкові зобов'язання. Такий компроміс буде для підприємства безперечним стимулом, щоб розпочати процедуру реорганізації. Також у такий спосіб держава зазвичай отримуватиме більші податкові надходження, ніж коли б від підприємства вимагалася сплата заборгованості за старими податками, що зросли до неконтрольованої кількості та не були б сплачені підприємством у будь-якому разі.

❍ Положення про розпорядника майна, який має спостерігати за реорганізацією, задоволенням інтересів кредиторів, а також має звітувати перед судом.

Необхідно, щоб новий закон про банкрутство був справедливий і для боржника, і для кредитора, надавши потенційно життєздатним підприємствам прозорі засоби для того, щоб розпочати та провести власну реорганізацію. Закон має містити окремі положення, визначення та процедури щодо справ про реорганізацію та щодо справ про ліквідацію. Ці зміни мають надати підприємству-боржнику можливість розпочати судову справу за законом про реорганізацію, провести узгоджені з кредиторами заходи з реструктуризації та вийти на прибутковий рівень.

Вадим ЗАЧОСОВ,
народний депутат України.

Злочини і покарання в новій редакції

Вчинила особа злочин чи ні — визначення цього є виключною компетенцією суду.

Закон про злочини та покарання, який сьогодні називається Кримінальним кодексом, в розвинених країнах входить до «п'ятірки» найважливіших правових документів. Бо, як кажуть у народі, від тюрми та суми не слід зарікатися, кожен громадянин зацікавлений у тому, аби все в цьому документі було науково виваженим і головне — справедливим. Однак про проект нашого Кримінального кодексу сьогодні цього не скажеш.

У пояснювальній записці до проекту зазначається, що робота над ним тривала 6 років, однак неточності в ньому починаються буквально з першої статті. Так, завданням кодексу, відповідно до проекту, є охорона «основ» національної безпеки від злочинних посягань. Але якщо цей кодекс охороняє лише основи національної безпеки, то який кодекс мав би охороняти від злочинних посягань те, що є за межами цих основ? А до того, одним із завдань кодексу названо охорону особи. Це — неточно, його завданням є охорона її прав.

Законопроект писався здебільшого до прийняття Конституції, тому свіжий конституційний вітер багатьох статей проекту, на жаль, не торкнувся. Досить часто автори проекту дозволяють собі вільне поводження з буквою і духом Конституції, що є абсолютно неприпустимим і з точки зору права, і з точки зору здорового глузду. Зокрема, пояснення статті 62 Конституції України «особа вважається невинуватою...» — автори проекту переінакшили: «ніхто не може бути визнаний винним...»

Не можу погодитись і з тим, що пропонує проект стосовно необхідної оборони. Таку оборону автори визначають як «захист охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається...». Але права на те і є правами, бо охороняються законом. Прав, які не охороняються, нема і бути не може. Необхідну оборону автори трактують лише у взаємозв'язку із заподіянням шкоди тому, хто нападав. Така позиція є однобокою. Адже, згідно зі ст. 55 Конституції України «кожен має право будь-якими незабороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань». Тобто Конституція України говорить про самозахист. Тому саме цей термін мав би використовуватися у Кримінальному кодексі. Загалом, стаття про право на захист від посягання мала б бути одним із фундаментальних положень загальної частини Кримінального кодексу.

Викликають незгоду окремі положення розділу VI «Незакінчений злочин та його види». У проекті дається визначення поняття закінченого злочину — «діяння, що містить усі ознаки складу злочину, які передбачені в особливій частині». Завдання авторів, судячи з назви розділу, полягало і в тому, щоб дати визначення поняття незакінченого злочину, адже він також містить всі ознаки складу злочину. Інакше не карали б за замах чи підготовку до злочину. Але склад незакінченого злочину має свою специфіку, яку автори проекту обминули. Така поверховість законопроекту здатна призвести до різного тлумачення конкретних юридичних норм, що руйнує головну мету написання кодексу.

Невдале використання у законопроекті терміну «особа, яка вчинила злочин» призводить до порушення такої важливої конституційної концепції, як «презумпція невинуватості».

Зокрема, на ігнорування «презумпції невинуватості» натикаємося у статті 36 «Затримання особи, що вчинила злочин». Вчинила особа злочин чи ні — визначення цього є виключною компетенцією суду. Така помилка зустрічається в проекті неодноразово. Наприклад, в статтях 2 та 36 проекту конституційна презумпція невинуватості подана з перестановкою акцентів. Не виключенням є розділ X «Звільнення від кри-

(Закінчення на 12-й стор.).

Злочини і покарання в новій редакції

Кримінальний кодекс ділить покарання на основні та додаткові.

(Початок на 11-й стор.).

мінальної відповідальності». Якщо кримінальна справа вже відкрита, мова може йти лише про закриття провадження по справі. А якщо справа ще не відкрита, але «дійові» особи вже примирилися, кримінальна справа взагалі не відкривається.

Покарання — дуже важлива частина науки кримінального права, кодексу та практики його застосування. Тому норми про покарання мають також бути виписані на високому рівні. Проте стаття 47 законопроекту містить таке визначення покарання: «Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом позбавленні та обмеженні прав і свобод засудженого». Головна особливість покарання — це позбавлення або (а не «та») обмеження прав та свобод. І саме з цього має починатися законодавча дефініція. Крім того, метою покарання є насамперед захист потерпілого, який в кримінальному судочинстві має специфічний прояв: через покарання злочинця. Саме слово «покарання» означає не що інше, як кару. Тому метою покарання аж ніяк не може бути кара, як це зазначено в проекті.

Повторення в проекті неточності чинного Кримінального кодексу України («покарання має на меті не тільки кару») не можна підтримати. Одночасно не можна вважати вичерпним перелік елементів мети покарання: виправлення та запобігання.

Кримінальний кодекс ділить покарання на основні та додаткові. Від такого поділу не відступає і проект. Часи змінюються, а ідеологія кріпосницької Росії — «лишение всех прав состояния» — продовжує жити і виявляється у тому, що, крім основного покарання, до «винного» може бути застосовано кілька додаткових покарань: позбавлення звання, рангу, чину, права займатися певною діяльністю, займати певні посади та конфіскація майна. Підтримую думку про можливість позбавлення військових, службових рангів, звань лише за вчинення військових та службових злочинів. Якщо, наприклад, генерал вчинив побутове вбивство, суд не має права позбавити його чесно заробленого звання.

Можливість позбавлення особи наукового звання чи, наприклад, звання народного артиста чи заслуженого вчителя має бути виключена за будь-яких обставин.

У законопроекті введено нові терміни. Перший — «уявна оборона». Нею автори вважають заподіяння шкоди в такій обстановці, коли реального посягання не було, а особа, невірно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала його наявність. Такий підхід неправильний, адже в цьому випадку має місце уявний напад, а не уявна оборона. Особа сприймає дію іншої як напад (якого насправді не було) і відповідно захищається від нього. В такому важливому документі, як законопроект, треба обережніше ставитися до визначень.

Другий термін — «виправданий ризик» — заслуговує схвалення. Але в ч.1 статті 40 проекту виправданий ризик пов'язується з досягненням «значної суспільно корисної мети». Навряд чи можна поділяти суспільно корисну мету на «значну» і «незначну». Якщо мета є суспільно корисною, вона автоматично стає значною.

Взагалі, навіть побіжний лексичний аналіз законопроекту свідчить про те, що мова була однією з проблем його авторів. Чого варті такі словотвори, як «настання відповідальності» (вона сама не настає), «посібник» (замість — «підсобник»), «дійове розкаяння», «винний» (замість «винуватий»), «змовлення» (замість «змова»), «мучення» (замість «катування») та інші «перли». Невідомо, де автори знайшли українське слово, якого немає у жодному словнику — «зазнаки», і що воно означає?

Крім концептуальних та мовних недоліків, законопроект ще й невірно структурований. Загальна та особлива частини проекту поділені на розділи. Традиційно там, де є потреба у виділенні правового матеріалу, розділи поділяються на глави. Але саме глав у проекті немає. Дивним видається й те, що розділ I «Загальні положення» складається лише з двох статей. Адже такого загального матеріалу мало б бути більше. І це ще не все. Назви розділів II «Злочини проти життя та здоров'я» та III «Злочини проти волі, честі та гідності» не узгоджуються з назвою розділу V «Злочини проти конституційних прав», оскільки право на життя, на здоров'я, на особисту свободу та повагу гідності передбачені Конституцією України, отже, є конституційними.

І останнє. Слово «кримінал» походить від латинського «criminalis» — злочинний. Оскільки в українській мові слово «кримінал» віддавна асоціювалося виключно з місцем позбавлення волі, то Кримінальний кодекс є не що інше, як злочинний. А це, м'яко кажучи, трохи не те. Оскільки в основній частині кодексу йдеться про покарання, то і назва його мала би бути «Карний кодекс України».

Зорислава РОМОВСЬКА,
народний депутат України,
доктор юридичних наук, професор.

P. S. Народний депутат Зорислава Ромовська звернулася до Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка з проханням зупинити підготовку проекту Кримінального кодексу України.

У своєму зверненні Зорислава Ромовська наводить перелік (усього 11 пунктів) неточностей, котрих припустилися харківські автори законопроекту і котрі треба спочатку «вичистити», а вже потім щось удосконалювати. Найбільш принциповими, на думку доктора юридичних наук, є помилки юридичного характеру.

Законопроект спочатку треба «вичистити».

У комітетах ВР України

Процедуру набуття громадянства буде спрощено

ПІД ГОЛОВУВАННЯМ Геннадія Удовенка члени **Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин** підтримали подані Кабінетом міністрів законопроекти «Про внесення доповнення до Закону України «Про звернення громадян» та «Про ратифікацію Угоди про співпрацю держав—учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з незаконною міграцією». Ухвалено подати їх на розгляд Верховної Ради.

Окрім того, гостро обговорювали законопроект про внесення змін до Закону України «Про громадянство України». Під час дискусії висловлювали пропозиції для вдосконалення процедури набуття громадянства України. Зокрема, наголошувалося на потребі доопрацювати положення про набуття громадянства пенсіонерами, членами сімей військовослужбовців, депортованими. Підкреслювалася неприпустимість бюрократичної тяганини у вирішенні питань громадянства.

Убогим і хворим — ліки безоплатно

ПРОГРАМА діяльності Кабінету міністрів потребує істотного доопрацювання — такого висновку дійшли народні депутати на засіданні **Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства.** Адже при загальному зростанні захворюваності населення, підвищенні смертності та інших негативних тенденціях, у програмі не приділено належної уваги охороні здоров`я, бракує комплексного підходу до розв'язання нагальних проблем галузі.

На думку народних депутатів, Кабінету міністрів України в умовах жорсткого дефіциту коштів потрібно визначити пріоритети в соціальній політиці, розставити акценти на найважливіших її аспектах. Основою має стати гарантований державою обсяг надання медичної допомоги населенню.

На засіданні розглядалося також питання про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування.

Народні депутати висловили спільну думку щодо внесення змін до постанови Кабінету міністрів про перелік лікарських засобів, що мають гарантовано відпускатися безоплатно або за пільговими умовами певним категоріям хворих.

Прес-служба Верховної Ради України.

Заробили, та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплати заробітної плати загалом по Україні

Затримки виплати заробітної плати по Україні *)

(в млн. гривень)

	на 1 вересня 1998 року Загальна сума заборгован.	на 1 жовтня 1998 року Загальна сума заборгован.	на 1 листопада 1998 року Загальна сума заборгован.	на 11 листопада 1998 року Загальна сума заборгован.	на 16 листопада 1998 року Загальна сума заборгован.
Усього по Україні,	6201.3	6423.1	6541.7	6604.6	6659.3
в тому числі:					
— по бюджетних організ.	949.0	978.9	1006.1	1045.7	1041.2
— по небюджетних організ.	5252.3	5444.2	5535.6	5558.9	5618.1
По всіх підприємствах і організаціях терміном:					
— до місяця	467.7	485.7	473.4	470.9	491.9
— від 1 до 2 місяців	477.1	488.0	500.4	508.9	511.9
— від 2 до 3 місяців	549.0	559.7	568.6	571.0	557.3
— понад 3 місяці	4707.5	4889.7	4999.3	5053.8	5098.2

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ

станом на 16 листопада 1998 року
за всіма організаціями і установами

(тис. грн.)

Назва	Загальна кількість випадків	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість у заробітній платі з причин:							
			відсутність коштів на коррахунках банку		відсутність коштів на рахун. підприємств, установ, організацій		відсутність готівки в банках у зв'язку з несвоєчасним завезенням з вини рег. управ. НБУ		Інші причини	
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
Республіка Крим	3453	268418.5	0	0.0	3180	267502.6	0	0.0	273	915.8
Вінницька	14398	204471.1	0	0.0	14398	204471.1	0	0.0	0	0.0
Волинська	5293	135435.4	0	0.0	5276	135328.2	0	0.0	15	107.2
Дніпропетровська	11738	659376.5	0	0.0	11707	659240.7	0	0.0	31	135.7
Донецька	19114	943927.2	0	0.0	19074	943899.2	0	0.0	40	28.0
Житомирська	15105	171918.6	0	0.0	14998	171544.2	0	0.0	107	374.4
Закарпатська	1953	64070.5	0	0.0	1953	64070.5	0	0.0	0	0.0
Запорізька	18657	263684.0	0	0.0	18569	263592.6	0	0.0	88	91.4
Івано-Франківська	2303	137022.0	0	0.0	2803	137022.0	0	0.0	0	0.0
Київська	3895	231351.7	0	0.0	3839	231066.2	0	0.0	56	285.4
Кіровоградська	12453	194299.6	2	3.4	12451	194296.2	0	0.0	0	0.0
Луганська	11495	606167.3	0	0.0	11325	605413.0	0	0.0	170	754.4
Львівська	23788	281778.7	0	0.0	23001	281011.1	0	0.0	787	767.6
Миколаївська	3526	189560.6	0	0.0	3390	188909.9	0	0.0	136	650.6
Одеська	7580	197255.7	0	0.0	7044	196713.7	0	0.0	536	542.0
Полтавська	3686	229644.4	0	0.0	3686	229644.4	0	0.0	0	0.0
Рівненська	13500	149652.2	0	0.0	13500	149652.2	0	0.0	0	0.0
Сумська	1571	197350.4	0	0.0	1565	197222.4	0	0.0	6	128.0
Тернопільська	2100	149076.8	0	0.0	2090	149071.6	0	0.0	10	5.3
Харківська	18104	378635.4	0	0.0	17962	378378.9	0	0.0	142	256.4
Херсонська	8476	162090.5	0	0.0	8333	161940.2	0	0.0	143	150.2
Хмельницька	17619	195285.3	0	0.0	17578	195181.3	0	0.0	41	104.0
Черкаська	3075	191941.7	0	0.0	3071	191933.4	0	0.0	4	8.3
Чернівецька	12178	95112.6	0	0.0	11887	94200.2	0	0.0	291	912.4
Чернігівська	22871	174827.6	0	0.0	22871	174827.6	0	0.0	0	0.0
Київ	8627	180707.1	3	3.0	7483	177717.1	0	0.0	1141	2987.0
Оперу НБУ	225	5985.5	0	0.0	215	5527.9	0	0.0	10	457.6
Головне управління НБУ	13	212.3	0	0.0	13	212.3	0	0.0	0	0.0
УСЬОГО	266796	6659259.1	5	6.5	262764	6649590.9	0	0.0	4027	9661.7

*) без урахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.

Інформація щодо введення нових граничних тарифів на основні послуги зв'язку

Укртелеком як національний оператор електрозв'язку в Україні відіграє провідну роль у реалізації Комплексної програми створення Єдиної національної системи зв'язку. Вважаючи своєю основною метою забезпечення потреб усіх споживачів України сучасними висококісними послугами зв'язку, підприємство спрямовує свою діяльність на розвиток і модернізацію телекомунікацій. Цього року діяльність Укртелекому спрямована на реалізацію початкового етапу програми реструктуризації та вироблення єдиної стратегії розвитку підприємства та його спільних підприємств з метою досягнення економічної стабільності.

Нині підприємство Укртелеком перебуває в такій економічній ситуації, коли самостійне визначення цінової політики жорстко обмежується низкою об'єктивних і суб'єктивних чинників.

Серед основних причин такого становища варто відмітити наступні:

— значний спад суспільного виробництва в економіці країни;

— низька платоспроможність населення та невідповідність національної структури цін світовим стандартам;

— рівень розвитку телекомунікаційного сектора в Україні ще не дозволяє перейти до повної лібералізації цін в підгалузі електрозв'язку.

При розробці тарифної системи, згідно з загальними принципами тарифікації послуг елетрозв'язку, слід враховувати інвестиційні витрати, а також витрати на експлуатацію мереж, на науково-дослідні та проектно-конструкторські роботи, амортизаційні відрахування. Структура і рівень тарифів мають відповідати структурі й рівню витрат. Тарифна система мусить бути пристосована до умов ринку.

Політика стримування тарифів на послуги електрозв'язку для населення, що проводилася протягом тривалого часу, призвела до перекосу цін. У 1997 році почався перший етап реформування тарифів з метою зменшення перехресних субсидій на послуги електрозв'язку для окремих груп споживачів і встановлення їх на рівні собівартості.

На початок 1997 року тариф на послуги електрозв'язку для населення становив близько 60% від собівартості, водночас тариф для підприємств перевищував собівартість вдвічі та більше разів. Компенсація витрат проводилася за рахунок підприємств та організацій, платоспроможний попит яких останнім часом значно знизився. У такий спосіб в підприємстві накопичувалася велика сума дебіторської заборгованості за надані послуги, в структурі якої найбільшу питому вагу мала заборгованість підприємств і організацій, що частково пояснювалося завищеними тарифами для них.

З 21 липня 1997 року були введені нові граничні тарифи на основні послуги зв'язку, якими встановлювалося зниження установчої та абонентної плати для небюджетних підприємств (відповідно на 35% і 23%), а також незначне підвищення абонентної плати для населення — 16,6%.

Оскільки темпи зменшення тарифів для небюджетних підприємств були відчутно вищими за темпи збільшення тарифів для населення, то зміна тарифів на послуги місцевого телефонного зв'язку призвела до загального зменшення тарифних доходів підприємства у цій підгалузі в середньому на 4%.

З метою підтримки вітчизняного товаровиробника усіх форм власності та надання абонентам більших можливостей в отриманні послуг зв'язку в 1998 році продовжився процес поетапної ліквідації диспропорцій в оплаті за послуги зв'язку для різних категорій споживачів.

З 1 квітня цього року тариф на установку телефону знижено на 23,4%, тариф на абонплату підвищено на 13,3%. Для всіх категорій споживачів було встановлено та збільшено на 22% від середнього, чинного раніше, єдиний тариф на міжміські телефонні розмови за 1 хвилину в межах області та України (для фізичних осіб в межах області тариф було підвищено на 36%, в межах України — на 57%; водночас було зменшено на 8% тариф для підприємств). Отож незначне збільшення тарифних доходів в цілому по Укртелекому визначалося збільшенням тарифів на послуги міжміського телефонного зв'язку.

Технічні засоби, що експлуатуються в галузі електрозв'язку, в цілому більш як на 70% відпрацювали всі нормативні строки служби і, звичайно, потребують заміни. Однак, рівень тарифів, що діє, на установку телефонів не забезпечує інвестиційних потреб галузі. Враховуючи структуру споживачів, плата за установку телефону покриває лише до 30% вартості будівництва, а діючі тарифи на абонентну плату не передбачають покриття затрат на заміну застарілого обладнання.

На сьогодні темпи зменшення тарифів для підприємств продовжують бути відчутно вищими від темпів збільшення тарифів для населення. Так, з 1 листопада введено в дію нові граничні тарифи на деякі основні послуги зв'язку (затверджені наказом Держкомзв'язку України від 16.09.98 за № 132). Ними передбачено зниження плати за встановлення телефонів для підприємств, установ і організацій з 900 грн. до 800 грн. Для населення установча плата залишилася без змін (200 грн.).

Враховуючи, що тарифи на електроенергію та пально-мастильні матеріали останнім часом зросли майже в півтора разу, а вони мають значну питому вагу в собівартості послуг зв'язку, встановлено абонентну плату за користування телефоном для населення і бюджетних підприємств у розмірі 7 грн., для інших підприємств — 11 грн. Почасова платня за 10 хвилин розмови місцевої становить 8,16 коп. — для бюджетних підприємств і населення, для інших підприємств — 15,6 коп.

Встановлений єдиний тариф для всіх категорій споживачів на міжміські телефонні розмови в межах області й в межах України збільшився на 18%. За одну хвилину міжміської розмови в межах області треба сплачувати — 13,2 коп., а в межах України — 26,4 коп. Новим прейскурантом за міжміські телефонні розмови, що надаються в межах України встановлено пільгові тарифи, які діють з 23 годин до 6 годин —щодня, а у неділю та святкові дні — цілодобово.

Водночас знизилися тарифи за користування міжнародним телефонним зв'язком по деяким тарифним зонам на послуги найвищої якості в середньому на 19%.

Останні зміни тарифів на основні послуги зв'язку істотно не вплинуть на загальний обсяг тарифних доходів та прибутку Укртелекому.

З метою подальшого успішного розвитку Укртелекому удосконалення тарифів повинно проводитися з урахуванням світової практики ціноутворення в галузі електрозв'язку та реального платоспроможного попиту споживачів України, що означає:

1. Здійснення поступового переходу до більш диференційованої тарифної політики на послуги зв'язку для забезпечення доступу населення до життєво необхідних послуг з урахуванням реального платоспроможного попиту та достатньо високої вартості висококісних послуг, що надаються на світовому рівні.

2. Поступове наближення рівня тарифів на послуги, що надаються в Україні, до європейського рівня.

3. Продовження реформування тарифів для зменшення перехресних субсидій між окремими категоріями споживачів і встановлення їх на рівні собівартості послуг.

4. Регулювання граничних (максимальних) тарифів на послуги зв'язку державним органом регулювання (Держкомзв'язку України).

5. Врахування при розробці тарифів чинного податкового законодавства та інвестиційних потреб галузі.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 316-Б/4 від 12.10.1998 року про банкрутство ЗАТ «Городоцький молочно-консервний комбінат».

Юридична адреса: 281630, Хмельницька область, м. Городок, пров. Молочно-консервний, 1.

Банківські реквізити: р/р 26000220040002 в Городоцькому відділенні АПБ «Україна» АК.

Заяви кредиторів та санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Фрівей ЛТД» повідомляє про свою ліквідацію. Кредиторів та всіх зацікавлених осіб просимо звертатися протягом місяця після публікації об'яви за наступними реквізитами:

Юридична адреса: 252057, м. Київ, вул. Довженка, 10.

Фактична адреса: 254007, м. Київ, вул. Борисоглібська, 12.

До уваги акціонерів ЗАТ «Втормет»

Повідомляємо, що позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 5 січня 1999 року о 14.00 за адресою: місто Харків, вул. Греківська, 27, у приміщенні ЗАТ.

Реєстрація учасників зборів проводитиметься з 13.00 до 14.00 за місцем їх проведення.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки господарчої діяльності та позачергових завдання розвитку товариства.
2. Про доповнення та зміни до статуту ЗАТ. Затвердження статуту в новій редакції та положень до нього.
3. Обрання спостережної ради.
4. Обрання ревізійної комісії.
5. Обрання правління.
6. Затвердження договору з регістратором.
7. Визначення форми випуску акцій.
8. Різне

Для реєстрації акціонери повинні мати при собі паспорт або документ, що посвідчує особу.

Довірені особи (представники) повинні мати при собі паспорт та доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

Довідки за тел.: (0572) 12-61-16, 12-57-07.

Правління ЗАТ «Втормет».

Арбитражным судом Автономной Республики Крым (333003, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбуждено дело № 4205-1 о банкротстве Акционерно-коммерческого банка «Ялтабанк» (334200, г. Ялта, ул. Руданского, 8, МФО 324850, р/с 12001101, ОКПО 20735749).

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями в Арбитражный суд Автономной Республики Крым в течение 1 месяца со дня опубликования объявления.

У зв'язку з приватизацією ліквідується державне підприємство Український державний науково-виробничий центр автоматизованих систем проектування і управління виробництвом. Правонаступником буде Відкрите акціонерне товариство Український науково-виробничий центр автоматизованих систем проектування і управління виробництвом.

Арбітражний суд (м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького,44-в) за заявою Державної податкової інспекції у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 9/197-б про визнання ТОВ «Магазин 817» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, Харківське шосе,21), р/р 26003200002459 в Дарницькому відділенні УСБ МФО 322023.

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Фонд державного майна (ФДМ) України разом з Українським центром після приватизаційної підтримки підприємств (УЦППП)

керують впровадженням проекту «Банкрутство і ліквідація» компоненту Технічної допомоги позики на розвиток підприємств. ФДМ України за допомогою фірми ВМВ (Нідерланди), яка у подальшому впроваджуватиме проект, шукає підприємства, які знаходяться у тяжкому фінансовому стані, бажають співпрацювати у розробці нових процедур, направлених на оживлення потенційно прибуткових виробничих потужностей через механізм ліквідації.

Керівництво підприємства повинно мати бажання проводити реструктуризацію, яка у цьому випадку є наслідком ліквідаційних процедур, необхідних для збереження потенційно прибуткового виробництва, на існуючому підприємстві.

Бажано, щоб підприємства задовольняли наступним критеріям:

Приватизоване, чи частково приватизоване з невеликою кількістю акціонерів, або державне підприємство;

Кількість працюючих — до 1000 осіб;

Чітка номенклатура продукції, частина якої потенційно може бути прибутковою;

Невелика кількість кредиторів, яка представляє щонайменше 2/3 від загальної заборгованості.

Складення переліку підприємств для проведення остаточного відбору буде проводитися до 10 грудня 1998 року.

Якщо ваше підприємство відповідає зазначеному вище або ви кредитор, який має бажання прийняти участь у цьому проекті, для отримання анкети звертайтеся, будь ласка, за адресою:

BMB Management Consultants 252071, Київ-71, вул. Межигірська, 10/18, кв.50

Tel: (044) 463-7429, Fax: (044) 463-7430

Офіс-менеджер фірми.

252150, Київ, Абон. скринька 465/6

Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств.

Тел. (044) 269-6070, Факс (044) 224-5200,

керівник проекту Трофименко Володимир Олександрович.

Арбітражний суд Чернігівської області 17 листопада 1998 року порушив справу № 5/3036 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія Сіллер» (250000, м. Чернігів, вул. Коцюбинського, 64, кв.7, рахунок 260073011830358 в Чернігівському головному відділенні Промінвестбанку України).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: Арбітражний суд Чернігівської області, 250000, м. Чернігів, вул. Леніна, 43.

Арбітражний суд Чернігівської області (250000, м. Чернігів, вул. Леніна, 43) порушив справу № 2-609б про банкрутство закритого акціонерного товариства «Оптиміст» м. Ніжин (251200, Чернігівська область місто Ніжин, вул. Гоголя, 13-а), р/р 26008200622001, МФО 353199, код 14247632 в АПБ Україна.

Претензії кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Открытое акционерное общество

«Харьковский завод сантехизделий»

производит выплату дивидендов за 1997 год.

Просим всех акционеров сообщить свои идентификационные номера.

Тел. для справок: 92-31-05.

Спільне україно-ірландське підприємство **«Укрінтерцукор-Сервіс»**, код ЗКПО 23509752, *повідомляє* про свою реорганізацію на відкрите акціонерне товариство ВАТ «Укрінтерцукор-Сервіс». Адреса: м. Київ-32, вул. Саксаганського, 93Б, р/р 26000206770001 в ГОУ банку «Україна», МФО 300603.

За довідками звертатися за тел./факсом **220-64-40.**

АТ «Інститут транспорту нафти» за дорученням Державного підприємства Придніпровських магістральних нафтопроводів проводить відкриті торги на **«Капітальний ремонт системи автоматизації (АСУ ТП)** Головної нафтоперекачувальної станції **«Лисичанськ-1 та Лисичанськ-2».**

До участі в торгах запрошуються українські та іноземні фірми-виробники.

Інформацію щодо проведення торгів можна отримати: 254050, Київ-50, вул. Артема, 60.

Контактні тел.: (044) 211-32-92, 211-32-52, факс: 211-30-20.

Термін подання заявок до 10 грудня 1998 р.

ДТ «Укрфінансінвест» індентифікаційний код 22909811, р/р 26001301000055 в АКБ «Мрія» м. Київ, МФО 321677. Свідоцтво про реєстрацію № 10360 видане Печерською районною держадміністрацією м. Києва 05.08.1996 р. повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: Київ, вул. Голівська, 22-24, тел. 216-62-50.

У номер

✔ Черкаси

Хай не гасне свіча милосердя

Напередодні Міжнародного дня інвалідів Черкаський обласний центр соціальних служб для молоді та телерадіокомпанія провели телемарафон «При полум'ї свічі».

Мета акції — привернути увагу суспільства до проблем молодих інвалідів, а їх на Черкащині налічується понад 1700 осіб. Комерційні структури, промислові та сільськогосподарські підприємства, окремі громадяни переказали на рахунок телемарафону кошти, допомогли одягом і продуктами харчування.

✔ Луганськ

Малі діти — великі турботи

В обласному центрі створено благодійний спеціалізований фонд допомоги обласному будинку дитини. Необхідність такого кроку не викликає сумнівів: за 10 місяців дитбудинок отримав на медикаментозне забезпечення всього 10 відсотків від передбачених коштів. А тим часом тут перебувають 130 дітей віком до 4 років із вродженою патологією, від яких відмовилися батьки. Отож благодійний фонд зорієнтований об'єднати відповідні дії органів влади, церкви та громадськості й допомогти знедоленим дітям.

✔ Луцьк

На ярмарок по... пенсію

З ініціативи Луцької райдержадміністрації в Торчині відбувся пенсійний ярмарок, до участі в якому було залучено майже 30 підприємств — боржників перед Пенсійним фондом. На ярмарку пенсії виплачували натуроплатою: зерном, рибою, борошном, одягом, взуттям, бурякорізками, копачками... Усього в такий спосіб вдалося погасити заборгованість майже на 50 тисяч гривень. Звісно, цей захід проблеми не знімає. Адже тільки в Луцькому районі ця заборгованість становить більш як 3 млн. грн. Розпорядженням голови Волинської облдержадміністрації Бориса Климчука, пенсійні ярмарки рекомендовано провести в усіх районних центрах та селищах області.

✔ Севастополь

Студенти прийдуть у казарми

Філіал Московського державного університету імені М. Ломоносова відкриється у Севастополі восени, повідомляє «Інтерфакс-Україна». За словами директора Чорноморського філіалу МДУ, проректора МДУ професора Володимира Казаріна, філіал буде розташовано в історичній частині міста — колишніх Лазаревських казармах. Прийом до цього навчального закладу розпочато для дівчат та юнаків СНД незалежно від їх громадянства. До речі, фінансування навчання удержавлено.

✔ Харків

Преса стала заручницею

Відстоюючи послідовність економічних реформ, українська преса, здається, сама опинилася заручницею того курсу, який з таким завзяттям втілює в життя теперішній уряд України. Яскравий приклад тому — передплатна кампанія в Харкові, що шокує своїми результатами. За тиждень до її завершення всеукраїнські видання і місцеві газети набрали не більш як 2—3 тисячі передплатників. «А все через безгрошів'я, — каже генеральний директор підприємства «Харківпошта» В. Гулян, — від якого потерпають не лише громадяни, а й майже всі підприємства, не кажучи вже про бюджетні організації».

За словами начальника 52-го поштового відділення Харкова Валентини Верби, цієї пори у них завжди стояли довгі черги на передплату періодичних видань. Сьогодні до віконця оператора практично ніхто не підходить.

На знімку: начальник 52-го поштового відділення Валентина Верба і оператор Інна Омельченко.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Теплом сердець будинки не зігрієш

Повертаючись до надрукованого

Ось-ось можуть закритися школа і дитсадки, об'єкти комунального господарства. Мешканці селища обігрівають свої житла електронагрівальними приладами. Більшість з них — робітники давно лежачого феронікелевого заводу, які вже три роки не отримують зарплати. Тож за борги подачу електроенергії можуть припинити будь-якої хвилини... Рішення про долю колись процвітаючого містечка наглухо застопорилися у високих міністерських кабінетах, відписки з яких лише у глави Голованівської райдержадміністрації Івана Кучера складають два товстелезних «гросбухи»...

Думка, висловлена місцевими депутатами про передачу селища у відомство Міністерства з надзвичайних ситуацій України, не така й абсурдна, як може здатися на перший погляд. Щоб така ідея народилася, потрібно бодай одну ніч провести у тамтешньому гуртожитку. Ми провели. Задоволення, скажемо відверто, мало. Незважаючи на майже плюсову температуру за вікном номера і увімкнений електронагрівальний прилад, навіть одягнутому, під двома ковдрами й покривалом зігрітися неможливо. А що буде, коли вдарять люті морози?

Побужчани пам'ятають страшну минулу зиму. У тридцятиградусні морози від повного замерзання селище врятували лише за допомоги військових частин Міністерства з надзвичайних ситуацій. В урядових кабінетах тоді знайшли кошти на мазут.

Сьогодні Побузьке знову нагадує блокадне містечко. З усіма його сумними атрибутами: похмурі обличчя людей, холодні оселі і постійна загроза відключення основної ознаки цивілізації — електричного струму. І хронічне безгрошів'я. За які гріхи терплять лихо побужани, газета нещодавно писала. Нагадаємо, що всі біди розпочалися після того, як після приватизації Побузького феронікелевого заводу в 1995 році контрольний пакет акцій підприємства опинився в україно-американської фірми «Київ-Іст-Вест ЛТД». Той рік став останнім роком колись успішної роботи підприємства. А коли воно зупинилося, почало вмирати і селище, яке будувалося «під завод», тобто як його невід'ємна інфраструктура. Феронікелевий став приватною власністю, а його комунальне господарство — нічийним. Нікому не потрібним.

Сьогодні гостро стоїть питання про передачу Побузького у комунальну власність Голованівського району. Та де взяти кошти на утримання чималенького господарства?

Надія на позитивне вирішення проблеми зажевріла після того, як перший віце-прем'єр Кабміну Анатолій Голубченко доручив відповідальним особам «знайти можливість терміново виділити з фонду здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення і з резервного фонду Кабінету міністрів у розпорядження Кіровоградської облдержадміністрації за її поданням необхідну суму коштів для придбання енергоносіїв...»

Руку допомоги в черговий раз простягнуло Міністерство з надзвичайних ситуацій, яке, за згаданим дорученням першого віце-прем'єра, сподіваємося, оперативно знайде мазут. Зробить усе можливе, щоб не повторилася надзвичайна ситуація торішньої зими.

* * *

Проблема опалення Побузького розглядалася на сесії селищної ради. В присутності керівництва заводу, начальників комунальних служб. Обговорювалася проблема емоційно, подеколи на високих тонах. У залі панувала безвихідь і приреченість: від цих людей сьогодні абсолютно нічого не залежить. Полеміка розгорілася навколо того, чи варто запускати котельню, яка має в наявності п'ятсот тонн мазуту і чекає від Міністерства з надзвичайних ситуацій не біл... півтори тисячі? Потр... на сезон — 10 тисяч тонн...

Наступного дня голова райдержадміністрації Іван Кучер повідомив, що здоровий глузд усе-таки взяв гору: аби зберегти котельню і тепломережі, вирішили розібрати котли до тих часів, поки не надійде реальне паливо. Також в... повідомив, що голова облдержадміністрації Михайло Башкіров має терміново виїхати до Києва, щоб вирішувати це питання з Прем'єр-міністром України...

Олег БОНДАР,
Іван ІЛЛЯШ.
Кіровоградська область.

Над селищем Побузьким, що у Голованівському районі, знову нависла реальна загроза повного замерзання.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Умілі руки?.. Відбити!!!

Спірне питання

Нещодавно у прес-релізі Криворізького міськвиконкому з'явилося повідомлення про те, що в гаражах приватного сектора працюють майстері з ремонту автомобілів, не реєструючися і не сплачуючи податків. «А несплата податків, — ішлося далі, — сьогодні, мабуть, найбільше порушення, коли не злочин». Автора цієї сентенції так і не вдалося знайти — довідку підписано не було. Проте факт залишався фактом: у поле зору властей потрапили вже й працелюбні мужички, які переобладнали свої старенькі гаражі на міні-майстерні й уміють надавати першу допомогу «чотириколісному другові». Вони раптом стали більмом на оці у господарів новеньких автосервісних підприємств й міської податкової адміністрації. Хоча тільки сліпий міг не побачити, що в конкуренти «фірмачам» вони не годяться.

Адже грошовиті власники новеньких «Мерседесів» і «джипів» навряд чи гаятимуть час на пошуки кустарної майстерні, де можна зекономити зайву гривню на ремонті. Здебільшого їх клієнтурою були власники бувалих у бувальцях «Жигулів» і «Москвичів», у кращому разі — старих іномарок. Одне слово, ті, кому послуги «фірмового» автосервісу не по кишені.

І все ж таки господарі автосервісних фірм поставилися до «народних умільців» з очевидною антипатією. Мовляв, халтурять тут різні, а потім машини на ходу розвалюються, пішоходи страждають. А податкову службу, очевидно, значно більше непокоїли ті гроші, що їх клали собі до кишені майстри.

Міська влада негайно відреагувала на тривожні сигнали постановою: «... Виконкомам райрад через уповноважених у приватному секторі, дільничних, податкову міліцію виявити незаконно працюючі майстерні, притягнути їх до відповідальності та змусити узаконити свою діяльність».

Що станеться після «узаконення діяльності», неважко передбачити. Окрім необхідності сплати податків (а якщо це робити добросовісно, то будь-який підприємець розориться в перший же рік своєї діяльності), майстри стануть для влади зручними суб'єктами для стягнення штрафів і накладання фінансових санкцій. Для пожежників — за захаращеність приміщення (спробуй, доведи, що це не так). Для СЕС — за антисанітарний стан. А вже для податківців — за все, що завгодно: від відсутності касових апаратів до поганого почерку в книзі обліку доходів (залежно від настрою інспектора). Не заплатиш у 15-денний термін — справу передають до суду. А там тобі вже пояснять, що таке опис майна і податковий заклад.

Результатом стане лише те, що більшість із кустарних майстерень припинять своє існування, а їхні власники позбудуться додаткового (а хто — й останнього) заробітку. Та, схоже, чиновників значно менше непокоїть збільшення міської армії безробітних, аніж наявність у місті кількох сотень осіб, які без їхнього дозволу (!!!) заробляють собі на шматок хліба власними руками.

Антон КРУПІН.
Дніпропетровська область.

До них звертаються ті, кому послуги «фірменного» автосервісу не по кишені.
Фото Олександра КРЕМКА.

Бідність — не порок, але велика незручність

Нотатки з приводу

(Початок на 1-й стор.).

Що таке «бідність»?

Наш уряд, як той дідусь-декабрист, також бореться з бідністю. Згідно з директивою Кабінету міністрів України, найближчим часом має бути оприлюднена Державна програма ліквідації бідності. Початково, правда, вона мала назву Програма боротьби з бідністю. Але робоча група, складена з фахівців Міністерства праці і соціальної політики України, Міністерства економіки, Федерації профспілок України, представників Кабінету міністрів і Верховної Ради, вирішила: годі боротися проти чогось або за щось, час розпочинати ліквідацію. За словами заступника міністра праці і соціальної політики України Миколи Нощенка, ігнорувати проблему бідності сьогодні було б цинічно. Проект Програми ліквідації бідності, схоже, стане бестселером року, що минає. У поєднанні з пакетом соціальних законопроектів («Про прожитковий мінімум», «Про соціальні стандарти», «Про соціальну допомогу» тощо) ця читанка стане популярною в народі. Але, схоже, саме як читанка...

Тим, хто писав цей законопроект, слід розібратися з соціальними поняттями й фінансовою базою. Поки що робоча група намагається дати визначення бідності як такої. Що це таке, либонь, варто було б запитати бабусю, котра лічить копійки під хлібним магазином. Або в багатодітної мами, котра варить своїм діткам на сніданок, обід і вечерю манну кашу на воді... Втім, і середньостатистичному громадянинові, який нещодавно їв хліб з маслом, сьогодні це поняття не чуже.

А в програмі дано таке визначення: «Бідність — то вимушене позбавлення доходу сім'ї (одинокої людини), котра з поважних і не залежних від неї складних життєвих обставин не має достатнього доходу для забезпечення на мінімальному рівні життєдіяльності, внаслідок чого у членів такої сім'ї погіршується якість харчування, медичного обслуговування, освіти тощо». За даними статистики, понад 50% українських сімей, згідно з наведеною дефініцією, можна вважати бідними. Однак, якщо з цим погодитися, то весь бюджет доведеться витратити на соціальну допомогу злидарям. Тому від усіх бідних слід відняти «багатих» бідних і залишити самих найбідніших. Що загалом і роблять зараз творці «бідної» програми.

До категорії «багатих бідних», схоже, потраплять працездатні співгромадяни, хай навіть ті, що протягом тривалого часу не працюють. А в «бідняках» залишаться пенсіонери, інваліди, діти — категорії, названі негарним словом «утриманці».

Один із розробників законопроекту, керівник науково-аналітичного управління секретаріату ВР України, к. е. н. Віктор Мадебура вважає, що слід передусім ліквідувати «соціально небезпечну бідність». Інакше кажучи, безмежну бідність, нижче позначки якої людина перестає існувати як нормальний член соціуму, перестає бути людиною.

На війні, як на війні!

Наш загартований народ так швидко не здається. Одного пенсіонера, що існує на 40 гривень пенсії, запитали, як він живе. «Нічогенько живу. У війну гірше було», — відповів дідусь. Але ж тепер не війна!

Втім, багато спільного з тим часом спостерігаємо й сьогодні. Зокрема, люди розпродують нажите за благополучних часів майно, аби прогодувати себе і своїх дітей. Чи бідні вони? Безперечно, але вони ще здатні протриматися на плаву власними силами, без допомоги держави. Інакше кажучи, люди живуть за бартером з державою, віддаючи їй те, що колись вона дала заробити своїм законослухняним і терплячим громадянам. Більшість «багатих бідних» нині дослівно кладуть свої зуби на полиці ломбардів і скупівель. У 80-ті роки на зубопротезування в нашій країні витрачали близько трьох тонн золота щороку. Тепер ці тонни вимінюють на хліб.

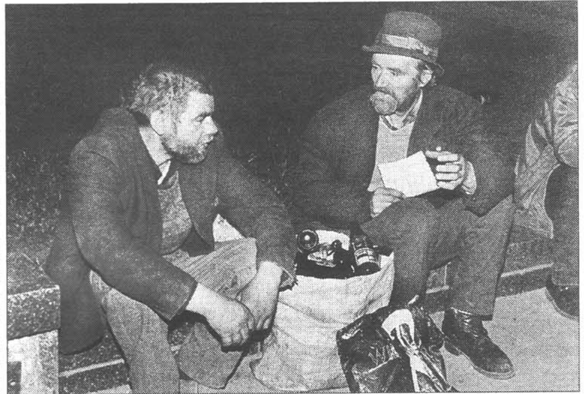

Цікаво, до якої категорії творці «бідної» програми віднесуть київських бомжів? Напевно, до «багатих» бідних, бо в них є ще пляшки.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Не вчіть мене жити, краще поможіть матеріально!

Ця геніальна фраза Ільфа і Петрова ілюструє фінансове забезпечення всіх соціальних програм українського законодавства. Наші правознавці вміють писати гарні, правильні закони. Але наші фінансисти, на жаль, неспроможні забезпечити чинність цих законів. Так було з вітчизняним пенсійним законодавством, на думку спеціалістів, вельми прогресивним і гуманним. З Державною програмою допомоги сім'ям з дітьми — цим сім'ям держава нині заборгувала 137 млн. грн... Так, схоже, буде і з «законами для бідних». Держава не має коштів для фінансування популістських соціальних програм. Постає питання: а чи варто їх тоді писати? Що чесніше для держави: обіцяти всім по 15-20 гривень допомоги і не платити її, тим самим нагнітаючи соціальну напруженість у суспільстві, або чесно зізнатися у фінансовій неспроможності й дати можливість громадянам самим заробити собі на життя і старість?

У ситуації з новим законопроектом щодо ліквідації бідності, можливо, варто було б запитати у Мінфіна, на яку реальну суму слід орієнтуватися в підготовці програмного документа соціальної допомоги бідним, а вже тоді підганяти закон під ці грошові обмеження.

Робоча група ще має час подумати над цими питаннями. А ми — придумати, як жити далі, не сподіваючись на допомогу держави...

Ольга ВАУЛІНА.

Справи комунальні

Керч ризикує стати новою Атлантидою

Вулиці Керчі поступово сповзають у море. Нижня Приморська зникла під водою ще понад 30 років тому. Тепер з'їжджають у море Верхня Приморська і Молодогвардійська. У районі Аршинцеве, де після розмиву Комиш-Бурунської коси активізувалися Старокарантинний і Новокарантинний зсуви, пороги 60 приватних будинків омиває солона морська хвиля, а льохи перетворились на копанки. Мешканці цих місць пам'ятають, як стрімко море забрало корпуси пансіонатів з широкими пляжами, розташовані поблизу їхніх осель.

Щоб урятувати узбережжя, з якого кілька десятків років активно вибирали пісок, потрібно терміново проводити протизсувні роботи, зміцнювати берег. Але передовсім слід обстежити геологію місцевості і гідрологію морських течій, що коштує щонайменше кілька сотень тисяч гривень.

Після виїзного засідання, яке тут провела Постійна комісія Верховної Ради АРК з екології і надзвичайних ситуацій, цю роботу вирішено починати негайно. Згадані дослідження мають дати відповідь на головне питання: що дешевше — переселити керченців з околиці подалі від берега чи воювати зі стихією?

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Ложка солі в бочці оптимізму

Лікарі радять: потурбуйтеся про своє здоров'я самі.

Медицина

В Українському НДІ кардіології ім. М. Стражеска відбувся пленум правління наукового товариства кардіологів, присвячений профілактиці, діагностиці та лікуванню атеросклерозу, ішемічної хвороби серця й інфаркту міокарда.

За словами директора НДІ професора Володимира Коваленка, розлади в роботі системи кровообігу спричинюють 60 відсотків усіх смертей в Україні. На серцево-судинні недуги страждають більш як 13 мільйонів наших співвітчизників. Найпоширенішими серед них є ішемічна хвороба серця (близько 4,5 мільйона хворих) та артеріальна гіпертонія (5,5 мільйона). Щороку медики реєструють близько 50 тисяч випадків гострих інфарктів міокарда, й 18 відсотків пацієнтів з таким діагнозом помирають.

Як зазначалося на пленумі, завдяки профілактичним заходам можна істотно знизити смертність від серцево-судинних захворювань. На це і розраховують розробники проекту Національної програми профілактики та лікування артеріальної гіпертензії. Цю хворобу недарма називають «мовчазним убивцею»: здебільшого вона ніяк не виявляє себе, тож більшість пацієнтів з підвищеним тиском навіть не здогадуються про небезпеку. Тим часом серце гіпертоніка змушене працювати інтенсивніше, прискорюючи розвиток атеросклерозу та ішемічної хвороби, підвищуючи ризик виникнення інфаркту міокарда чи інсульту.

За словами співавторки Національної програми професора Євгенії Свищенко, через власну необізнаність гіпертоніки є найменш дисциплінованими пацієнтами. Щоб змінити ситуацію, учені мають намір започаткувати роз'яснювальну кампанію серед населення та запровадити масові вимірювання артеріального тиску у лікарнях, за місцем роботи та проживання потенційних пацієнтів, а також у місцях великого скупчення людей.

Чи вистачить на все це коштів — питання риторичне. Тому Євгенія Свищенко радить кожному подбати про своє здоров'я вже сьогодні: кинути палити, зменшити вживання алкоголю та кухонної солі, позбутися зайвої ваги. І пам'ятайте, що оптимісти — з високим тиском чи з низьким — завжди живуть довше.

Ганна РОМАНЦОВА.

Телефони — у кредит

Зв'язок

У ГІРСЬКОМУ селі Розтоках Путильського району Чернівецької області стала до ладу сучасна електронно-цифрова телефонна станція. Завдяки цьому вдалося повністю телефонізувати населений пункт та прилеглі до нього хутори.

З огляду на скрутне матеріальне становище багатьох місцевих жителів, зв'язківці вирішили встановлювати телефони у кредит. Спершу абонент вносить 30 відсотків необхідної суми, а протягом року розраховується сповна.

Поліпшився телефонний зв'язок і в іншому селі Путильського району. До Довгопілля прокладено нову кабельну лінію на тридцять каналів.

Телефонізували буковинські зв'язківці й пункт спрощеного митного переходу в селі Руська.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

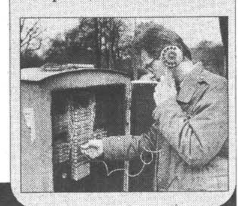

У номер

✔ Ужгород

Вода спадає, наступають зсуви

Кількість жертв повені в Закарпатській області досягла 18 осіб. У суботу знайдено тіла трьох людей: жінки і двох дітей, будинок яких було змито селевим потоком в с. Руська Мокра Тячівського району. Тіло глави родини знайшли раніше.

Нині 7 населених пунктів залишаються підтопленими. Залито водою 920 житлових будинків, потребують капітального ремонту — 9872, цілком зруйновано — 2406, відселено 5153 особи.

Як і раніше, гуманітарна допомога потерпілим приходить звідусіль. Вжито заходи, щоб вона йшла за призначенням і не було хаосу та зловживань в її розподілі. Окрім того, продовжує поступати й техніка для розчищення завалів, укріплення берегів і дамб, ремонту шляхів.

Для надання медичної допомоги хворим направлено 4 машини зі спеціальним мобільним шпиталем на 80 ліжок.

Поки в регіоні триває усталений спад рівня води в ріках Закарпаття. Зокрема, на р. Тиса вода впала на 24 см, у решті — на 6—11 см. Однак зберігається загроза зсувів.

✔ Одеса

Поєднало Чорне море

VIII асамблея Міжнародного Чорноморського клубу, що відбулася в Одесі, зібрала представників 17 міст з шести країн Чорноморського басейну.

Обговорено широке коло проблем спільної діяльності у сферах економіки, екології, культури. На завершення підписано низку документів, покликаних посприяти дальшому зміцненню зв'язків причорноморських міст і регіонів.

✔ Львів

Книги — морська глибина, а їх видання — на мілині

В Українській академії друкарства відбулася II Міжнародна конференція «Кваліологія книги», присвячена 1000-річчю літописання та книжкової справи в Україні.

Нашим громадянам дедалі частіше пропонують книжки, видрукувані за кордоном, зокрема в Росії, де на відміну від України немає податку на книжкову продукцію, — говорили учасники конференції. Тим часом безцінні національні друковані й рукописні раритети опинилися за кордоном, і нині їх необхідно повертати. Торік 700 українських видавництв не видали жодної книжки, а деякі поліграфічні підприємства тиражують ту саму російську белетристику. Йшлося також про проблеми розповсюдження друкованої продукції.

✔ Київ

Порятунок вони знайшли в пісні

Коли чуєш — людина похилого віку, то одразу уявляєш похмуре обличчя і постійні скарги. Та нещодавно довелося побувати на презентації об'єднання «Доброта». Мене вразили енергія й оптимізм літніх людей. Порятунок від негараздів сьогодення вони знайшли... в українській пісні.

Виступ цього чудового колективу відбувся в Голосіївському парку, в павільйоні «Скіф». А з часом невгамовний організатор гурту Надія Кашина мріє поставити оперу Миколи Лисенка «Наталка Полтавка».

На знімку: гурт «Доброта».
Фото Євгена ЧЕКАЛІНА.

Будуть правила гри, інвестори знайдуться

Після приватизації Укртелеком отримає можливість наздогнати найрозвиненіші країни

Уже стали традицією зустрічі керівників Українського державного підприємства електрозв'язку Укртелеком із журналістами. На черговій прес-конференції генеральний директор Укртелекому Леонід Нетудихата зазначив, що з моменту останньої зустрічі з пресою відбулося багато подій на підприємстві, яке забезпечує нас телефонним зв'язком. Але головне — це завершення першого етапу реструктуризації Укртелекому.

До цього до складу підприємства, яке мало трирівневу структуру управління, входило 35 державних підприємств та організацій електрозв'язку із 738 філіями. Тепер кількість об'єктів управління скоротилася до 29 філій, а структура стала дворівневою. Було скорочено 5000 осіб. Здебільшого це люди пенсійного віку. На наступному етапі реструктуризації скорочення теж неминучі, бо в нашій країні на одного працюючого в цій галузі припадає найменше навантаження в Європі.

Нині на підприємстві з нетерпінням чекають розгляду у Верховній Раді України законопроекту «Про особливості приватизації Укртелекому». Уважно стежать за цим процесом і потенційні інвестори, які готові вкладати свої капітали в розвиток телефонного зв'язку в Україні. Але вони хочуть знати правила гри, які має узаконити Верховна Рада. Нема сумніву, що приватизація дасть змогу Укртелекому розвиватися більш високими темпами, тобто забезпечувати нас телефонним зв'язком і встановлювати нові телефони, черга на які сягає 3 мільйонів сімей. Будуть замінювати й морально застаріле обладнання. Одне слово, після приватизації Укртелеком отримає можливість наздогнати найрозвиненіші країни.

А поки що у підприємства безліч проблем. Йому доводиться надавати послуги та утримувати об'єкти (спецвузли зв'язку, мовлення по дротах), які збиткові. Не компенсуються з бюджету й витрати, пов'язані з обслуговуванням пільговиків. Додайте до цього й те, що Укртелекому заборгували 700 мільйонів гривень за надані послуги, а держава з цієї суми вже взяла податок на додану вартість. Парадокс!

Ви запитаєте: а як з підвищенням цін на розмови? Адже вони мають підвищити рентабельність підприємства. Володимир Пригода, заступник генерального директора з фінансів і економічних питань, відповідаючи на це запитання, спересердя сказав: «Та краще б не було цього підвищення». Не додало воно коштів на подальше технічне вдосконалення обладнання. Щоправда, на плаву Укртелеком залишився і його керівники з початком кризи не запанікували. Вони знають, як виживати в скрутні часи. А значить, упевнено підуть уперед, якщо Укртелеком буде приватизовано.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Спорт

Святий Миколай — у динамівській формі?..

Сьогодні з Афін до Києва о 9.00 мав вилетіти літак, на борту якого — гравці, тренери, персонал обслуги, офіційні особи грецького клубу «Панатінаїкос».

На цей колектив у київських «фанів», як то кажуть, подвійний «зуб». Ще не забули вони про річну дискваліфікацію «Динамо», до якої безпосередньо була причетна саме афінська команда. По-друге, на думку багатьох, підопічні Валерія Лобановського віддали в Афінах у вересні нинішнього року цілком виграний матч.

Нарешті, успіх у завтрашньому поєдинку (його початок о 19.45) значно посилить претензії чемпіона України на вихід до чвертьфіналу. Тому є надія, що трибуни НСК «Олімпійський» будуть заповнені по вінця. «Динамо» дуже розраховує на свого дванадцятого гравця —вболівальників.

Зате у стані суперника ейфорії не спостерігалося. В останньому матчі чемпіонату Греції «Панатінаїкос» не без напруження виграв удома в «Іракліса» — 3:2. Але, схоже, найбільше турбує греків надто рання київська зима з пекучими морозами і щільною сніговою ковдрою. Тому прихильники «Панатінаїкоса» стверджують, що Санта Клаус (Святий Миколай) одягнув динамівську форму і вочевидь симпатизує українцям.

До речі, багато хто з грецьких уболівальників переглянув попередні плани стосовно поїздки до Києва. Хоч в Афінах у ці дні також не Африка (плюс 2—3 з мокрим снігом і дощем), але, ой леле, на динамівських теренах — справжня зима. Отож, либонь, є сенс залишитися вдома і повболівати в теплі біля телеекрана.

Та не тільки сніг і морози турбують наставника грецького чемпіона Вассіліса Даніїла. Через вилучення в матчі з «Лансом» не зможе грати проти киян ліберо Мілоєвич. А ще викликає сумнів можливість зіграти норвезького напівоборонця Еріка Мюкленда. Пригадуєте, це саме він забив перший м'яч у ворота «Динамо» у вересневій зустрічі. Хоча, з другого боку, фахівці і преса стверджують, що «Панатінаїкос» нині досяг високої форми.

Сьогодні о 12.00 на стадіоні «Динамо» відбудеться прес-конференція когось із тренерів киян, а після неї — акредитація журналістів. Початок побачення преси з Вассілісом Даніїлом планується у прес-центрі НСК «Олімпійський» на 17.30. А через годину на полі цієї арени має розпочатися тренування греків.

Кубок країни. 1/4 фіналу. Матчі-відповіді. «Динамо» — «Металіст». 3:0 (перша зустріч — 2:1). 500. Ребров, 66, 88, Пец, 83 (у власні ворота). **«Кривбас» — «Шахтар». 0:0** (1:2). 10 000. **«Карпати» — «Ворскла». 3:0** (3:2). 6 000. Паляниця, 21, 37, Гецко, 71. **«Зірка» — «Таврія». 1:0 (1:2).** 2 000. Мартинов, 35.

Отже, у півфіналі зустрінуться: «Динамо» — «Зірка», «Шахтар» — «Карпати».

Атакує Сергій Ребров.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

***

Завтра на стадіоні ЦСК ЗСУ в Києві о 14.00 зустрінуться футбольні армійські збірні України та Бельгії. Це — поєдинок відбіркового турніру другого чемпіонату світу серед військовослужбовців-99.

Розігрується лише одна путівка до Хорватії на фінальні змагання, на яку претендують, окрім нас і бельгійців, ще й команди Італії та Болгарії.

До речі, італійці є чемпіонами світу. І з ними українським футболістам, яких очолює Віктор Іщенко, доведеться зустрітися вдома у грудні.

Хокей. Київський «Сокіл» упевнено провів два домашні матчі у чемпіонаті СЄХЛ проти «Німана» з Гродно. Кияни здобули дві перемоги — 4:3 (Синьков, 34, Дідковський, 35, Гончаренко, 38, 56 — Медведєв, 6) і 5:1 (Марковський, 64, 54, Зіневич, 37, 57, Свобода, 51 —Жданов, 18).

«Сокіл» — 34 очка, «Німан» — 28, «Полімір» (Новополоцьк) — 27, «Тівалі» (Мінськ) — 21, «Беркут-ППО» (Київ) — 20, «Металургс» (Лієпая) — 15, «Юність» (Мінськ) — 14, «Крижинка» (Київ) — 1.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Редактор номера О. БІЛИК.
А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).
Редколегія: О. БІЛИК, Л. БРОВЧЕНКО, В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 192642.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Зам. 031122⁵.
1 2 3 4 5 6 7 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України